

การสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวขวัญนภา สุขกริต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

ตุลาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

495,91843

ข๒๖๙๓

ร.๒

การสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวขวัญนภา สุขกริต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

ตุลาคม 2546

h 237713 ร.๒

23 ต.ค. 2547

ขวัญนภา สุขกริต. (2546). การสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทรน้อย จ. นนทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ซึ่งเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย แล้วนำแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะมาใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 และ 1/4 จำนวน 30 คน การสร้างแบบประเมินหาความเที่ยงตรงเชิง พิสูจน์โดยหาค่าความสอดคล้องเป็นรายข้อ (IOC) และความเชื่อมั่นของผู้ประเมินโดยหา ความสอดคล้องของการประเมิน 2 ท่าน

แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ มี 2 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ชั้นเตรียม และตอนที่ 2 ขั้นปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ซึ่งการให้คะแนนในแต่ละข้อต้องใช้ ใบเกณฑ์ในการพิจารณาการให้ คะแนนในแต่ละข้อ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อจะแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3 ซึ่งในแต่ละระดับจะระบุเกณฑ์ ในการประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ได้ผ่านการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงพิสูจน์ของเกณฑ์การตรวจให้คะแนนของ แบบประเมิน (IOC) เท่ากับ 1 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน เท่ากับ 0.90

A CONSTRUCTION OF EVALUATION FORM IN READING THAI POEMS FOR
MATHAYOMSUKSA I

AN ABSTRACT
BY
MISS KWANNAPA SUKKRIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
October 2003

Kwannanpa Sukkrit. (2003). *A Construction Of Evaluation Form in Reading*

Thai Poems for Mathayomsuksa 1 . Master Project, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Assoc. Prof. Sor Wasna Pravalpruk.

The purpose of this study was to construct Evaluation Form in reading Thai poems for Mathayomsuksa I, Sainoi School in Nontabury province.

Simple random sampling of Mathayomsuksa I students, second semester of academic year 2002 was used to selected of 30 students in Mathayomsuksa 1/2 and 1/4. The evaluation form was inspected by 5 experts to determine face validity by IOC, and reliability of 2 raters.

The evaluation form consisted of 2 stages : Preparation and Performance with 5 items. Rubrics score of 4 levels with descriptions were criteria for evaluation.

The result was as following ; the face validity by IOC were 1.00 in each items, and the reliability of raters was 0.90 .

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรสุภกุล)

วันที่ 17 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ รวมไปถึงการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ และดร. สุวพร เข้มเฮง ที่ได้เสนอแนวความคิดการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมศรี บัวเกิด ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล นักเรียนโรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา :

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา คณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้การอบรมสั่งสอน และสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ขวัญนภา สุขกริต

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทำนองเสนาะ.....	6
	ความหมายของการอ่านทำนองเสนาะ.....	6
	หลักการเบื้องต้นของการอ่านทำนองเสนาะ.....	7
	ประเภทของร้อยกรอง.....	11
	กลอนสุภาพ	11
	ประโยชน์ของการอ่านทำนองเสนาะ.....	14
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน	15
	ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....	15
	ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง.....	18
	ความสำคัญของการวัดและประเมินตามแนวปฏิรูปการศึกษา.....	20
	ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง	20
	ประเภทของแบบประเมิน.....	24
	วิธีประเมินผล.....	25
	ประโยชน์ของการวัดและการประเมิน	26
	เกณฑ์การให้คะแนน.....	26
	เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ.....	30
	การตรวจให้คะแนนการทดสอบภาคปฏิบัติ.....	36

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	40
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก	61
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	75

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อปฏิบัติและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	42
2 ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน	43
3 แบบประเมินขั้นเตรียมการอ่านทำนองเสนาะ	44
4 แบบประเมินขั้นกระบวนการอ่านทำนองเสนาะ	45
5 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ	49
6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะโดย ผู้ประเมิน 2 ท่าน	49
7 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน ของแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ.....	51
8 ค่าความเที่ยงเบนมาตรฐานขั้นเตรียมการอ่านทำนองเสนาะ.....	65
9 ค่าความเที่ยงเบนมาตรฐานขั้นปฏิบัติการอ่านทำนองเสนาะ.....	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ธรรมเนียมนิยมในการอ่านทำนองเสนาะ.....	10
2 ลำดับชั้นในการสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คำประพันธ์เป็นวัฒนธรรมทางภาษา สะท้อนความคิดจิตใจของคนในชาติ เพราะกวีสร้างสรรค์ผลงานขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม คำนิยมชนบทธรรมเนียมประเพณีมีคุณค่าที่จะบ่งบอกถึงลักษณะวัฒนธรรมของคนในชาตินั้นได้เป็นอย่างดี (बारณี ภาวระ. 2541 : 16) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายกำหนดให้มีการท่องบทอาขยานอย่างจริงจังในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา พุทธศักราช 2542 เป็นต้นไป ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสท่องจำบทร้อยกรองที่มีความไพเราะ ให้คิดสนใจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งเห็นความงดงามของภาษาและเห็นคุณค่าของภาษาและวรรณคดีไทยที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ (วินัย รอดจ่าย. 2542 : 5) สอดคล้องกับ สมปอง พรหมเปี่ยม (2536 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านทำนองเสนาะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดต่อไปยังอนุชนรุ่นหลังนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยแล้วยังแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยอันสมถะเรียบง่าย กอปรด้วยคุณค่าทางจิตใจอันอ่อนโยนละเมียดละไม ซึ่งส่วนนี้ได้กลายเป็นเอกลักษณ์อันน่าภูมิใจของคนไทย

การเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมในส่วนของบทร้อยกรองนั้นผู้เรียนจะต้องเห็นความงามของถ้อยคำในบทร้อยกรอง สามารถท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะ ในการเรียน การสอน จำเป็นต้องให้ผู้เรียนท่องจำบทอาขยานที่เป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะด้วย ซึ่งตรงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (นายสมักร สุนทรเวช) ที่ต้องการให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครฝึกการท่องบทอาขยานให้แก่นักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทร้อยกรองจากวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ (มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. 2545 : 32) ถ้อยคำในบทประพันธ์ของไทยมีความไพเราะอยู่แล้ว ถ้าใส่ทำนองและอารมณ์หรือความรู้สึกเข้าไปด้วย จะยิ่งช่วยให้ถ้อยคำเหล่านั้นมีความไพเราะยิ่งขึ้นอีกทั้งลักษณะบังคับสัมผัสตลอดจนจำนวนคำในรูปแบบคำประพันธ์ แต่ละประเภทที่มีแตกต่างกัน ยังช่วยให้มีลีลาและทำนองเฉพาะตัวอีกด้วย ซึ่งแต่ละทำนองนั้นไม่ได้กำหนดไว้ตายตัวแต่อย่างใด การอ่านทำนองเสนาะจึงเป็นลักษณะพิเศษที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนและนิสัยรักดนตรีของคนไทย (นันทา ชุนภักดี. 2537 : 13)

กรมศิลปากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านทำนองเสนาะ และมีนโยบายที่จะจรรโลงศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ไว้สืบต่อไป จึงได้ริเริ่มฟื้นฟูส่งเสริมการอ่านทำนองเสนาะโดยมอบให้กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ดำเนินการประกวดอ่านทำนองเสนาะเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช 2515 (กมล เกตุสิริ. ม.ป.ป. : 157) ความสำคัญของการอ่านทำนองเสนาะ

นอกจากจะมีคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมแล้วยังมีส่วนช่วยในการศึกษาและการถ่ายทอดวรรณคดี ทั้งนี้ เนื่องจากการอ่านทำนองเสนาะเป็นการเสริมให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งเพลิดเพลิน จดจำได้ และสนุกในการเรียน ตลอดจนเห็นคุณค่าและความงามของวรรณคดี

จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มวิชาภาษาไทย กำหนดจุดประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทำนองเสนาะไว้ดังนี้ เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของวรรณคดีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและที่สร้างสรรค์ขึ้นในปัจจุบัน (กรมวิชาการ. 2535 : 1)

การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของนักเรียนว่าเรียนรู้เท่าไร มีความสามารถด้านใด ซึ่งความสามารถ วัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านเนื้อหาเป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ การวัดแบบนี้วัดโดยใช้ ข้อสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement test)

2. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงานการวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test)

การวัดภาคปฏิบัติเป็นการวัดที่จำเป็นด้านหนึ่ง เพราะการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงและปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ จะก่อให้เกิดความสามารถถึงขั้นที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ การวัดความรู้ความสามารถโดยวิธีการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายออกมานั้น บางครั้งไม่สามารถจะตัดสินได้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงต้องมีการทดสอบ โดยให้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้แน่ชัดว่าผู้เรียนทำได้หรือไม่ ปกติสัมฤทธิ์ผลของภาคปฏิบัติไม่สามารถจะทำให้ได้ผลดี โดยการสอบข้อเขียน หรือสอบปากเปล่า ดังนั้น รูปแบบของการสอบ ความยุติธรรม และความถูกต้องตรงกันของการวัดและประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติ จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก (อิศราภรณ์ แซ่ตั้ง. 2542 : 1-2 ; อ้างอิงจาก Wood.1972 : 337-343) ความยุ่งยากประการหนึ่งในการวัดภาคปฏิบัติ คือ การตรวจให้คะแนนซึ่งมักขาดความเชื่อมั่น ทั้งนี้เพราะโดยปกติแล้วผู้สอนนิยมให้คะแนนผลงานการปฏิบัติของผู้เรียนโดยใช้วิธีสังเกตแล้วตัดสินให้คะแนนทันที จึงเกิดความผิดพลาดได้ง่าย (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุเวชชัย. 2523 : 20)

ในการวัดและประเมินผลในการอ่านทำนองเสนาะนั้นยังขาดเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการวัดและประเมินหรือเป็นแบบอย่างในการสร้างเครื่องมือ ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัดขึ้นใช้เองและมีการประเมินโดยเกณฑ์การให้คะแนนไม่ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนวัดและประเมินนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะได้ไม่ชัดเจน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้การทดสอบภาคปฏิบัติมีความเป็นปรนัยและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ได้แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อฝึกทักษะการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียน เป็นการอนุรักษ์การอ่านทำนองเสนาะให้คงอยู่ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 280 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนไทรน้อย ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 คน

โดยการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 15 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 15 คน รวมเป็น 30 คน

เนื้อหา

บทกลอนที่นำมาใช้ทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ คัดเลือกจากหนังสือเรียนภาษาไทย ท.101 ท.102 ชุด ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านทำนองเสนาะ หมายถึง การอ่านออกเสียงงานประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เน้นให้อ่านออกเสียงตามอักขรวิธี จังหวะ ทำนอง วรรคตอนของเนื้อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

1.1 อักขรวิธี หมายถึง การอ่านออกเสียง ร และคำควบกล้ำ ร ล ว

1.2 จังหวะ ทำนอง หมายถึง การอ่านคำประพันธ์ให้มีจังหวะ ช้า ปานกลาง เร็วให้ตรงกับประเภทของคำประพันธ์ และอ่านให้ลงสัมผัสมีการเอื้อนเสียงเชื่อมโยงจังหวะการอ่านระหว่างบทให้ต่อเนื่องกัน

1.3 อ่านทอดเสียง หมายถึง การทอดน้ำเสียงคำประพันธ์โดยวิธีการเอื้อนเสียง มักอ่านทอดเสียงในคำสุดท้ายของทุกวรรค

1.4 วรรคตอน หมายถึง การอ่านกลอนสุภาพโดยเว้นวรรคเป็นช่วงคำในแต่ละคำกลอนตามวิธีการแบ่งวรรคตอนของกลอนสุภาพ

2. แบบประเมิน หมายถึง รูปแบบการให้คะแนนนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้เรียนอ่านงานประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ ซึ่งจะวัดวิธีการอ่านให้ถูกต้องตามเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมิน

3. คุณภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณสมบัติของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน

3.1 ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบประเมิน หมายถึง คุณสมบัติของแบบประเมินที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการศึกษาครั้งนี้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ

3.2 ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Reliability of Rater) หมายถึง ความสอดคล้องของคะแนนที่ประเมินโดยผู้ประเมิน 2 ท่าน คำนวณหาโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินสองท่าน

4. เกณฑ์การประเมิน หมายถึง ตัวเลขที่กำหนดขึ้น เพื่อชี้บอกถึงระดับของพฤติกรรมคุณภาพของกระบวนการทำงานและผล หรือสิ่งที่ต้องการซึ่งได้มาจากการสังเกตของผู้ประเมินเพื่อการให้คะแนนที่ตรงกัน

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง อาจารย์ที่มีความรู้และมีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 5 ปี และผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการวัดผล รวมจำนวน 5 ท่าน
6. ผู้ประเมิน หมายถึง อาจารย์ที่มีความรู้และมีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 ท่าน และผู้วิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทำนองเสนาะ
  1. ความหมายของการอ่านทำนองเสนาะ
  2. หลักการเบื้องต้นของการอ่านทำนองเสนาะ
  3. ประเภทของร้อยกรอง
  4. กลอนสุภาพ
  5. ประโยชน์ของการอ่านทำนองเสนาะ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน
  1. ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
  2. ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง
  3. ความสำคัญของการวัดและประเมินตามแนวปฏิรูปการศึกษา
  4. ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง
  5. ประเภทของแบบประเมิน
  6. วิธีประเมินผล
  7. ประโยชน์ของการวัดและการประเมิน
  8. rubric กับ การประเมินตามสภาพจริง
  9. เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ
  10. การตรวจให้คะแนนการทดสอบภาคปฏิบัติ
  11. คุณภาพของแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทำนองเสนาะ

1. ความหมายของการอ่านทำนองเสนาะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 398) ให้คำจำกัดความว่า การอ่านทำนองเสนาะคือ วิธีอ่านออกเสียงอย่างไพเราะ ตามลีลาของบทร้อยกรองประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

กำชัย ทองหล่อ (2525 : 725) กล่าวไว้ว่า การอ่านทำนองเสนาะ คือการอ่านมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้น เอื้อนเสียง และเน้นสัมผัส ให้ชัดเจนไพเราะ มีจังหวะและคลื่นเสียงเป็นกังวานขึ้นลงทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามไปทำนองเสียงนั้น ถึงตอนเล่าโลมชมชื่น

ดอนเกี้ยวพาน ดัดพ้อ โกรธเกรี้ยว หรือคร่ำครวญคะนึงถึง ต้องทำเสียงให้เหมาะสมกับ ดอนนั้น ๆ การอ่านชนิดนี้จะต้องศึกษากับผู้รู้โดยเฉพาะ”

กมล เกตุสิริ (ม.ป.ป. : 157) กล่าวไว้ว่า การอ่านทำนองเสนาะ หมายถึงการอ่าน บทกวีให้นำฟัง หรือการอ่านวรรณคดีให้เกิดความไพเราะ มิใช่การขับหรือการร้องอย่าง ทำนอง เพลง การอ่านทำนองเสนาะเป็นศิลปะ

กรรณิการ์ วิมลเกษม (2529 : 90) กล่าวว่า การอ่านทำนองเสนาะ เป็นการอ่าน ออกเสียงอย่างหนึ่งใช้อ่านบทร้อยกรองหรือวรรณคดีไทยให้เกิดความไพเราะ นำฟัง แต่มิใช่เป็นการขับร้องหรือการร้องอย่างทำนองเพลง การอ่านทำนองเสนาะมุ่งที่จะให้ผู้ฟังและ หรือผู้อ่าน เกิดความรู้สึกดีมีค่า ซาบซึ้ง มองเห็นความมีศิลปะในการใช้ถ้อยคำที่ดีทั้งเสียงและความหมาย ก่อให้เกิดจินตนาการและเกิดอารมณ์คล้อยตามบท ร้อยกรองนั้น ๆ อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ จดจำได้ง่ายและเร็วขึ้นด้วย

หากพิจารณาจากคำจำกัดความของ "การอ่านทำนองเสนาะ" ดังกล่าวข้างต้นแล้ว พอจะสรุปได้ว่า การอ่านทำนองเสนาะ หมายถึง วิธีการอ่านออกเสียงอย่างไพเราะตามลีลาของ บทร้อยกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย ซึ่งมีใช้การขับร้องทำนองเพลงหรือ ทำนองอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ฟังแปลกไปจากการอ่านตามธรรมดา และที่สำคัญคือทำให้เกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลินทั้งแก่ผู้ฟังและผู้อ่านเอง โดยต่างก็ซาบซึ้งในความหมายตามตัวบทและ เข้าถึงรสแห่งวรรณคดีกวีนิพนธ์นั้น ๆ จนที่สุดถึงขั้นจูงใจให้ต้องการอ่านทำนองเสนาะอีกต่อไป

2. หลักการเบื้องต้นของการอ่านทำนองเสนาะ

นันทา ชุนภักดี (2537 : 36-41) ได้กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของการอ่านทำนองเสนาะ ไว้ดังนี้

1. อ่านให้ถูกอักขรวิธี มีข้อแนะนำบางประการดังนี้

1.1 ไม่อ่านผิดสระ ผิดพยัญชนะ หรือผิดวรรณยุกต์

1.2 ควรทราบเมื่อใดอ่านออกเสียง /ท/ เป็น /ด/ หรือ /ท/

1.3 ควรอ่านออกเสียงพยัญชนะ /จ/ฉ/ช/ต/ท/ช/ศ/ษ/ส/ร/ ให้ชัดเจนแบบไทย ๆ

ไม่ควรออกเสียงแบบฝรั่งทำให้ฟังไม่ไพเราะ

1.4 ควรอ่านออกเสียงตัวควบกล้ำ ร ล ว และอ่านออกเสียงตัว ร ล ให้ถูกต้อง ชัดเจนโดยเฉพาะ ร ล ถ้าอ่านออกเสียงสลับกัน หรือออกเสียง ร ไม่ชัดจะทำให้ฟังขัดหูหรือ อาจเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อนได้

1.5 ควรอ่านคำสมาสให้ถูกต้อง โดยอ่านออกเสียงเนื่องระหว่างศัพท์แรกและ ศัพท์หลัง ทั้งนี้เพราะคำสมาสสร้างขึ้นด้วยการนำศัพท์ตั้งแต่สองศัพท์ขึ้นไปมารวมเป็นศัพท์ เดียวตามหลักไวยากรณ์ของบาลีและสันสกฤต

1.6 ควรอ่านคำยัติภังค์ให้เชื่อมกันเป็นคำเดียว แม้คำนั้นจะแยกกันอยู่คนละวรรคก็ตาม เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ถูกต้องทันที เช่น

สถิตอยู่ ณ กามา-

พจรภาพแผ่นดินสรวงฯ

1.7 ควรอ่านอย่างระมัดระวังโดย ไม่ตกหล่น ไม่ต่อเติม ไม่ตู่ตัว

1.8 ควรรู้จักอ่านเปลี่ยนเสียง หรือออกเสียงคำบางคำให้ผิดปรกติไปจากเดิม เพื่อให้เกิดเสียงสัมผัสที่ไพเราะตามต้องการ เรียกการอ่านเช่นนี้ว่า อ่านเอื้อสัมผัส

2. อ่านให้ถูกจังหวะ มีข้อแนะนำบางประการ ดังนี้

2.1 ควรรู้จักฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ร้อยกรองแต่ละประเภทอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะมีจังหวะแตกต่างกัน

2.2 ควรทราบว่าจังหวะของการอ่านทำนองเสนาะเป็นการแบ่งช่วงของคำประพันธ์ร้อยกรอง แต่ละประเภทจึงย่อมไม่สม่ำเสมอเทียบเท่ากับจังหวะของเพลงที่ต้องซ้ำ ปานกลาง หรือเร็วตลอดทั้งเพลง การอ่านทำนองเสนาะอาจจะเร่งจังหวะเร็วขึ้นเมื่ออ่านบทที่เกี่ยวกับความโกรธหรือลดจังหวะช้าลงเมื่ออ่านถึงบทที่เกี่ยวกับความรัก

2.3 ควรรู้จักวางจังหวะสัมผัสที่คล้องจองกันของบทกวีที่จะอ่านให้ถูกต้องตามตำแหน่ง คืออ่านให้ลงสัมผัสโดยเฉพาะคำที่รับสัมผัสกันต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัดกว่าปรกติ

2.4 ควรรู้จักอ่านเอื้อเสียงในช่วงที่เหมาะสม การอ่านเอื้อเสียงอาศัยนำวิธีการร้องเพลงไทยมาใช้ คือ ออกเสียงไปตามทำนองโดยปราศจากถ้อยคำ การยัดหรือลากเสียงออกไปช้าๆเช่นนี้เพื่อเชื่อมโยงจังหวะการอ่านระหว่างบทให้ต่อเนื่องกัน

2.5 ควรรู้จักอ่านอย่างมีลูกเก็บ โดยอาศัยแนววิธีการบรรเลงของระนาดเอกและฆ้องวงเล็กที่เพิ่มเติมเสียงสอดแทรกแซงให้มีพยางค์ถี่ขึ้นกว่าทำนองพื้นธรรมดาการอ่านอย่างมีลูกเก็บจึงหมายถึงการอ่านคำประพันธ์แต่ละประเภทที่มีคำหรือพยางค์เกินในฉันทลักษณ์ โดยพยายามอ่านรวบพยางค์ที่เกินนั้นให้เร็วและเบาอย่างอักษรนำเพื่อให้เสียงไปตกอยู่ตรงพยางค์ที่ต้องการ

3. อ่านให้มีทำนอง มีคำแนะนำบางประการดังนี้

3.1 ควรรู้จักลีลา ที่เป็นไปตามจังหวะ หรือทำนองการอ่านออกเสียงของคำประพันธ์แต่ละประเภทตามที่โบราณจารย์ได้วางระเบียบแบบแผนไว้คำประพันธ์ ร้อยกรองแต่ละประเภทจะมีทำนองแปลกกันเล็กน้อย วิธีที่ดีที่สุดคือควรจำทำนองของคำประพันธ์แต่ละประเภทโดยนึกถึงคำประพันธ์แต่ละประเภทไว้เป็นต้นแบบ

3.2 ควรขึ้นทำนองอ่านคำประพันธ์ทุกประเภทให้พอดีกับระดับเสียงของตน จะช่วยให้สามารถอ่านทำนองเสนาะได้อย่างราบรื่นและไพเราะตลอดไป

4. อ่านให้มีเสียงดัง มีคำแนะนำบางประการดังนี้

4.1 ควรอ่านทำนองเสนาะให้มีเสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วกัน แต่ไม่ใช่ลักษณะตะโกนข้อพึงระวังคือจะต้องอ่านให้ตรงกับระดับเสียงของตนดังกล่าวแล้วในข้ออ่านให้มีทำนองทั้งนี้เพราะแต่ละคนจะมีระดับเสียงไม่เท่ากัน จึงไม่ควรเลียนเสียงอ่านของผู้อื่น

4.2 ควรรู้จักแก้ไขปรับปรุงน้ำเสียงที่บกพร่องให้เหมาะกับการอ่านทำนองเสนาะ

4.3 ควรรู้จักอ่านให้ดังฟังชัดเจน ให้เสียงสัมผัส จังหวะและทำนองที่อ่านกระทบหูและใจ จึงจะเกิดรสคำที่ไพเราะจับหูจับใจเสมือนฟังดนตรีชนิดหนึ่ง ข้อสำคัญต้องระวังที่จะไม่ออกเสียงพึมพำอยู่ในลำคอขณะฝึกอ่านเด็ดขาดเพราะจะทำให้เคยตัวติดนิสัยไม่เปิดปากให้กว้างพอ

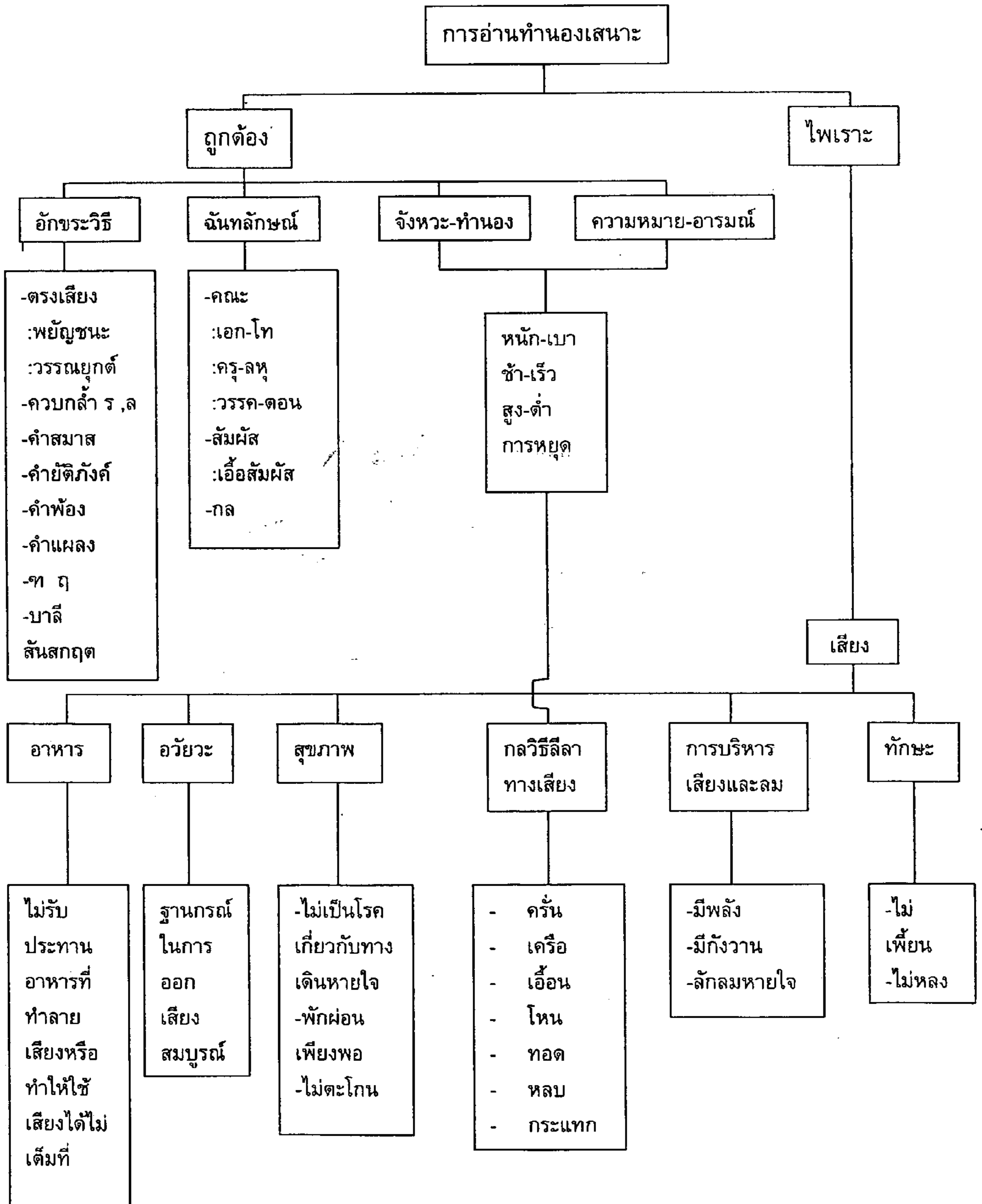
5. อ่านให้มีอารมณ์ มีคำแนะนำบางประการดังนี้

5.1 ควรเข้าถึงรสของบทวรรณคดีกวีนิพนธ์นั้น ๆ โดยอาศัยการตีความให้ได้ว่าเป็นรสรัก โศก ตื่นเต้น คึกคัก ขบขัน หรือเกลียดชัง แล้วจึงอ่านออกมาให้มีน้ำเสียงสอดคล้องกับรสหรืออารมณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นจึงจะน่าฟัง

5.2 ควรเข้าใจความรู้สึกอันแท้จริงของกวีว่า ต้องการแสดงอะไรในลักษณะใด แล้วผู้อ่านพยายามอ่านบทวรรณคดีกวีนิพนธ์นั้นให้มีสำเนียง มีอารมณ์หรือมีความรู้สึกตามยอมทำให้ทั้งผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจเนื้อเรื่องและรู้สึกสนุกไปด้วย

5.3 ควรทราบถึงลักษณะอันละเอียดอ่อนของบทประพันธ์แต่ละประเภท เช่น ควรทราบว่า ฉันท์ประเภทใดเหมาะสมกับสภาพการณ์หรือสถานการณ์ใดเวลาอ่านบทประพันธ์ของฉันท์ประเภทนั้น ๆ จะได้ไม่ผิดอารมณ์ไปจากที่ผู้แต่งต้องการ

วิมล บัญญัติ (2538 : 28-29) ได้กล่าวถึง ธรรมเนียมนิยมในการอ่านทำนองเสนาะว่า ถึงแม้ลีลาและกระแสเสียงในการอ่านทำนองเสนาะของผู้อ่านแต่ละคนจะมีรายละเอียดผิดแผกกันไปบ้างแต่ธรรมเนียมนิยมที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ยึดเป็นหลัก หรือใช้เป็นพื้นฐานในการอ่านให้ประสบผลสูงสุด จนถึงขั้นเรียกว่า “อ่านเป็น” นั้นจะมีอยู่เหมือนกัน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ธรรมเนียมนิยมในการอ่านทำนองเสนาะ

3. ประเภทของร้อยกรอง

ร้อยกรองของไทยมีหลายประเภท หากจัดตามลักษณะการแต่งแล้วจะได้ 5 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. กาพย์ แบ่งเป็น กาพย์ยานี กาพย์ฉบัง กาพย์สุรางคนางค์ กาพย์ขับไม้
2. กลอน แบ่งเป็น กลอนหก ซึ่งจัดเป็นกลอนสุภาพ นอกนั้นยังมีกลอน ดอกสร้อย สักวา เสภา นิราศ กลอนกลบทแบบต่าง ๆ
3. โคลง แบ่งเป็น โคลงสอง โคลงสาม โคลงสี่ ซึ่งจัดเป็นโคลงสุภาพและยังมีโคลงตัน โคลงกระทู้ โคลงกลอักษร
4. ฉันท์ แบ่งเป็น หลายชนิด เช่น อินทริวิเชียรฉันท์ ฤชงคประยาตรฉันท์ มาณวกฉันท์ ฯลฯ
5. ร่าย แบ่งเป็น ร่ายโบราณ ร่ายสุภาพ ร่ายตัน และร่ายยาว

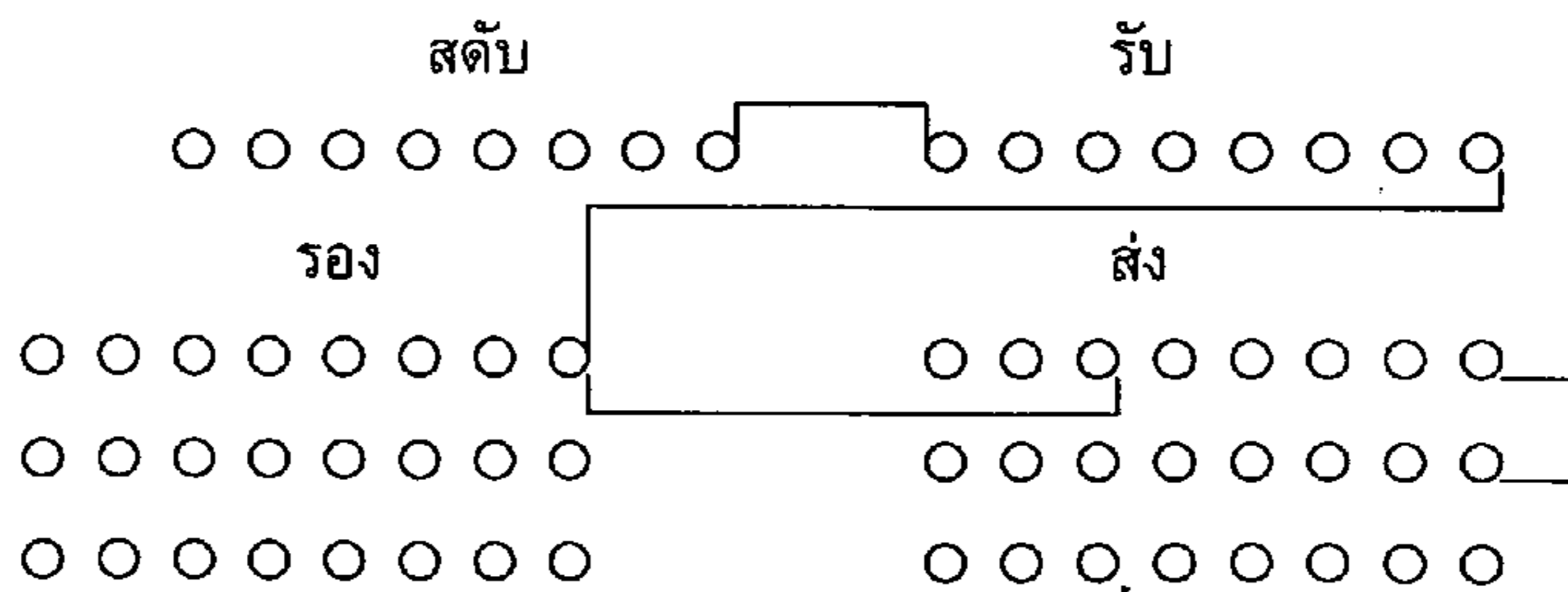
นอกจากนี้ยังมีประเภทที่นำบทร้อยกรองบางประเภทมาแต่งรวมกัน เช่น ร่าย แต่งรวมกับโคลง เรียกว่า ลิลิต โคลงแต่งรวมกับกาพย์ เรียกว่า กาพย์เห่เรือ หรือกาพย์ห่อโคลง เป็นต้น

4. กลอนสุภาพ

สุมาลี อารยพงศ์ (2537 : 34-41) กล่าวว่า กลอน คือคำประพันธ์ประเภทหนึ่ง ที่เรียบเรียงถ้อยคำให้คล้องจองกันเป็นลำนำ เพื่อจุดประสงค์แตกต่างกันไป เช่น ใช้เพื่อขับร้องบ้าง สำหรับอ่านให้ไพเราะบ้าง กลอนเป็นคำประพันธ์ที่ไม่บังคับ เอก โท หรือ ครุ ลหุ บังคับแต่สัมผัส ซึ่งมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะเท่านั้น โดยทั่วไปกลอนที่นิยมประพันธ์และนิยมอ่านมากที่สุดคือ กลอนแปด หรือ กลอนสุภาพ ที่เรียกคำประพันธ์ชนิดนี้ว่ากลอนแปด เพราะกลอนชนิดนี้วรรคหนึ่งมีคำอยู่ 8 คำ แต่ผ่อนผันให้มี 7-8 คำได้บ้างที่เรียกกลอนสุภาพเพราะเป็นคำประพันธ์ที่ใช้คำสามัญ อ่านและฟังเข้าใจง่าย

กลอนสุภาพ หรือ กลอนแปด บทหนึ่งมี 2 คำกลอน คำกลอนหนึ่งมี 2 วรรค คำในวรรคหนึ่งมี 7-8 คำ มีรายละเอียดที่ควรทราบเกี่ยวกับกลอนสุภาพ ดังต่อไปนี้

แผนผังคำประพันธ์กลอนสุภาพ

วรรคสตับ และ วรรครับ = 1 คำกลอน

วรรครอง และ วรรคส่ง = 1 คำกลอน

รวม 2 คำกลอน = 1 บท

จำนวนคำประพันธ์ และวิธีแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนสุภาพ

1. พระเกี้ยวหล้า เกี้ยวโลก ลบโศกตรม (3-2-3)
2. มั่นได้แก้ว แล้วจะค่อย ประคองเคย (3-3-3)
3. แก้มเปื้อน มาจะเช็ด น้ำตาให้ (2-3-3)
4. มิทรงย่อ ท้อถอย ซึ่งพันธกิจ (3-2-4)

กลอนสุภาพ แบ่ง ตามลักษณะของจำนวนคำประพันธ์ได้ 4 ชนิด ดังนี้

1. กลอนหก มีกลวิธีในการประพันธ์เช่นเดียวกับกลอนสุภาพ หรือ กลอนแปดจะแตกต่างกันตรงที่ จำนวนคำประพันธ์ที่วรรคหนึ่งมีเพียง 6 คำ

ตัวอย่างคำประพันธ์และวิธีแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนหก

อ้าองค์ นงราม งามหล้า	คือเดือน เลื่อนฟ้า มาเหิร
แบบอย่าง ธรรม จำเริญ	ดูเพลิน จิตรรัก นักธรรม
เจ้าไซรั ใจซื่อ ถือสัตย์	สารพัด ไพเราะ เหมาะมัน
ผัวร้าง ห่างไป ไกลกัน	สวรรค์ เสียแล้ว แคล้วรัก

(กนกนคร น.ม.ส.)

แบ่งจังหวะ (2-2-2)

2. กลอนเจ็ด เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนที่มีจำนวนคำในวรรคหนึ่ง ๗ ประมาณ 7 คำ เป็นหลัก ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่ากลอนเจ็ดจะประพันธ์เหมือนกลอนสุภาพ หรือ กลอนแปดทุกประการ

ตัวอย่างคำประพันธ์และวิธีแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนเจ็ด

อนิจจา โอ้ว่า ความรัก	ฟังประจักษ์ ดังสาย น้ำไหล
ตั้งแต่ จะเชียว เป็นเกลียวไป	ไหนเลย จะไหล กลับคืนมา
ชายใด ในพิภพ จบแดน	ยากแค้น ใครจะเหมือน ออกช้า
รักหน่าย กลายเป็นทุกข์ โศกา	โอรัก ดังธารา ไหลริน

(แปลงจากอิเหนา กำชัย ทองหล่อ)

แบ่งจังหวะ (3-2-2)

3. กลอนแปด หรือ กลอนสุภาพ

ตัวอย่างคำประพันธ์และวิธีแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนแปด

ถึงม้วยดิน สิ้นหล้า มหาสมุทร ไม่สิ้นสุด ความรัก สมัยครสมาน
 แม่เกิดใน ไฉ่หล้า สุธาธาร ขอบพพาน พิศวาส ไม่คลาดคลา
 แม่เนื้อเย็น เป็นห้วง มหรรณพ พี่ขอบบ ศรีสวัสดิ์ เป็นมัจฉา
 แม่เป็นบัว ตัวพี เป็นภุมรา เชยผกา โกสุม ปทุมทอง
 (พระอภัยมณี สุนทรภู่)
 แบ่งจังหวะ (3-2-3)

4. กลอนเก้า จัดอยู่ในประเภทกลอนสุภาพ ซึ่งบางครั้งอาจมีจำนวนคำใน
 วรรค 7-9 คำ กลวิธีในการประพันธ์ กลอนเก้าเหมือน กลอนสุภาพทุกประการ
 ตัวอย่างคำประพันธ์และวิธีแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนเก้า

รักประเทศ รักเพื่อนบ้าน งานทุกสิ่ง รักสัตย์จริง รักวิชา ใจกล้าหาญ
 สามัคคี ไม่ตรีมิตร จิตขึ้นบาน ตลอดกาล มรณะ อย่าละกรรม
 (ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง)
 แบ่งจังหวะ (3-3-3)

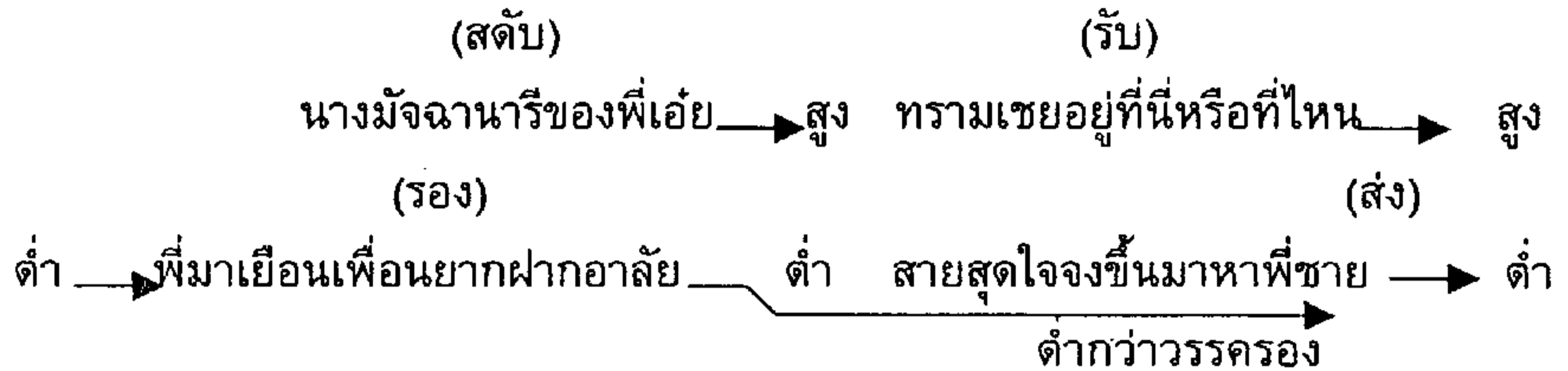
การอ่านกลอนสุภาพ การอ่านกลอนประเภทดังกล่าว กลอนหก กลอนเจ็ด
 กลอนแปด และกลอนเก้า จะอ่านคล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันบ้างเพียงเล็กน้อย กลอนสุภาพ
 นิยมอ่าน ดังนี้

1. อ่านทำนองนักเรียน คือ อ่านเสียงสูง 2 วรรค คือ วรรคระดับ และวรรครับ
 แล้วอ่านเสียงต่ำลงในวรรครองและวรรคส่ง ตัวอย่างเช่น

(ระดับ)	สูง	(รับ)
ในเพลงปี่ว่าสามพี่พราหมณ์เอย	→	ยังไม่เคยชมชิตพิสมัย
(รอง)		→ สูง
		ต่ำ (ส่ง)
ถึงร้อยรสบุบผาสุมาลัย	→	จะชื่นใจเหมือนสตรีไม่มีเลย
		→ ต่ำ
		(พระอภัยมณี สุนทรภู่)

การอ่านชนิดนี้นิยมใช้ทั่วไป ทั้งในการอ่านของนักเรียน นักศึกษา รวมไปถึงการอ่านประกวด
 ความไพเราะของการอ่านกลอนอยู่ที่ผู้อ่านจะต้องอ่านให้ถูกอักขรวิธี วรรคตอน ท่วงทำนอง
 และให้ได้อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ควบคู่ไปกับน้ำเสียงที่ไพเราะ แจ่มใส ชัดเจน น่าฟังด้วย

2. **อ่านทำนองชาวบ้าน** คือการอ่านเหมือนทำนองนักเรียน ใช้เสียงสูง 2 วรรคคือวรรคดับและวรรครับ แล้วลดเสียงให้ต่ำลงในวรรครอง และลดเสียงให้ต่ำลงไปอีกใน วรรคส่ง เช่น

การอ่านทำนองเสนาะชาวบ้าน ไม่นิยมอ่านทั่วไป นำไปอ่านประกวดไม่ได้ นิยมอ่านเพื่อความไพเราะ วรรคสุดท้ายเพียงอ่านให้แปลกออกไปคล้ายทำนองแหลหรือสวด อาจนำทำนองไปอ่านในบทละครซึ่งประกอบกับการขับเสภา หรือเพลงหุ่นกระบอกก็ได้

3. **อ่านทำนองโบราณ** เป็นการอ่านสั้นไหล ให้ถ้อยคำสัมผัสต่อเนื่องกันไป ไม่กำหนดเสียงสูงต่ำเป็นวรรคเหมือนทำนองนักเรียน หรือทำนองชาวบ้าน เสียงสูงต่ำจะเป็นไปตามเสียงของคำในบทร้อยกรองนั่นเอง ทำนองโบราณนี้บุคคลรุ่นปู่ย่า ตายาย นิยมอ่านกัน

การอ่านกลอนสุภาพนอกจากจะยึดถือกฎเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ผู้อ่านจะต้องระวังเรื่องการแบ่งวรรคตอน เพราะกลอนสุภาพจะมีพยางค์ในวรรคหนึ่งประมาณ 7-8 คำ ผู้อ่านต้องแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง อ่านอักขรวิธีชัดเจน และอ่านถูกต้องทำนองสอดใส่อารมณ์และความไพเราะในการอ่านด้วย

5. ประโยชน์ของการอ่านทำนองเสนาะ

สุมาลี อารยพงศ์ (2537 : 22) อธิบายถึง การอ่านทำนองเสนาะว่าเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ยังประโยชน์ให้ทั้งผู้ศึกษาและผู้ที่ได้รับฟังเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจ และแสดงวัฒนธรรมด้านภาษาของชาติไทยนับแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน ศิลปะการอ่านทำนองเสนาะในวรรณคดีและกวีนิพนธ์ไทยก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้

1. ช่วยทำให้ผู้อ่านและผู้ฟังได้รับรสไพเราะของทำนองเสนาะ ทำให้มีความสุข เกิดความเพลิดเพลิน ซาบซึ้ง สบายใจ เป็นเครื่องช่วยผ่อนคลายอารมณ์ได้อย่างหนึ่ง

2. ทำให้จดจำบทวรรณคดี และกวีนิพนธ์ได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น โดยอาศัยศิลปะแห่งการอ่านคำ สัมผัส จังหวะ เสียงสูงต่ำ ซึ่งทำให้คำประพันธ์น่าฟัง ก่อให้เกิดความประทับใจ ทำให้จดจำได้ อยากอ่านวรรณคดีและกวีนิพนธ์ไทยมากขึ้น

3. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้อ่อนโยน เยือกเย็น ละมุนละไม เป็นผู้มีศิลปะทำนองเสนาะช่วยปลูกฝังให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง อนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาไทยไว้ได้
4. ทำให้เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทยมากขึ้น เป็นแรงบันดาลใจให้กับกวีรุ่นหลังได้สร้างผลงานวรรณคดีใหม่ไว้สืบต่อไป
5. ช่วยให้อ่านทำนองเสนาะมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะการอ่านทำนองเสนาะจำเป็นต้องฝึกอ่านออกเสียง เปล่งเสียง ต่อหน้าผู้ฟัง ทำให้อ่านเกิดความเชื่อมั่นในตนเองสามารถปรากฏต่อหน้าสาธารณชนได้โดยไม่ประหม่า
6. ทำให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับภาษาไทย และวิชาการด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีไทยและกวีนิพนธ์
7. ยังประโยชน์ให้กับการเรียนการสอน ถ้าผู้สอนสามารถอ่านทำนองเสนาะได้ย่อมก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อผู้เรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนน่าสนใจ ช่วยทำให้นักเรียนที่ไม่สนใจใน วิชาวรรณคดีกลับเพลิดเพลิน สนุกสนาน ให้ความสำคัญต่อวิชาภาษาไทยมากขึ้น เป็นพื้นฐานที่จะทำให้เรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีด้วย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน

1. ความหมายของการประเมินผล

นักวัดผลการศึกษา ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้หลายท่าน ดังนี้คือ เพณี. (วิริยาพร พงศ์อาจารย์ .2542 : 2 ; อ้างอิงจาก Payne.1992 :9) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ใช้คุณพินิจ เพื่อสรุปผลหรือตีค่าหรือตัดสินผลที่ได้จากการวัดผลการศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์ หรือมาตรฐานอย่างไร อย่างหนึ่ง เป็นหลักสำหรับเปรียบเทียบ

เสนอ ภิมจิตรผ่อง (2542 : 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าหรือทางเลือกของสิ่งๆ ประเมินนั้น หรือ เพื่อนำมาตีค่าเป็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2540 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการสรุปผลการพิจารณาและตัดสินคุณค่าพฤติกรรมหรือคุณลักษณะจากการแสดงออกหรือผลการปฏิบัติของผู้ถูกประเมิน ด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับปณิธานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง ครอบคลุมและเป็นระบบ

ฮาร์ท (เสนอ ภิมจิตรผ่อง. 2542 : 2 ; อ้างอิงจาก Hart. 1994 : 1) การประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น การสังเกตผู้เรียน การตรวจสอบ

กระบวนการทำงานของผู้เรียน การทดสอบความรู้และทักษะการถามคำถามสำคัญ และในการประเมินจะค้นหาว่าผู้เรียนเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้อย่างไร

สตัฟเฟิลบีม และซิงค์เฟิลด์ (สุมิล ดิรกานันท์. 2543 : 2 ; อ้างอิงจาก Stufflebeam & Shinkfield. 1990.) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการกำหนดคุณค่าหรือข้อดีของบางสิ่งบางอย่าง อย่างเป็นระบบ

ภัทรา นิคมานนท์ (2540 : 9) ให้ความหมายการประเมินผลไว้ว่า เป็นการนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุป ตัดสินประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 23-24) ได้ให้ความหมายการประเมินผลว่า หมายถึงกระบวนการในการตัดสิน ตีราคา ลงสรุป เพื่อพิจารณาความเหมาะสม หรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ และพฤติกรรม เช่น ผลการเรียน ผลการปฏิบัติ โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลัก และใช้วิจยารณญาณประกอบการพิจารณาจากความหมายดังกล่าว จะเห็นว่าถ้าจะประเมินผลต้องดำเนินการอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มต้นด้วยการวัดผลสิ่งนั้นแล้ว นำผลการวัดที่ได้มาวินิจฉัยอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีคุณธรรมเพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรืออ่อน ได้หรือตก เป็นต้น ดังนั้น ในการประเมินผลจะต้องมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

1. ผลการวัด (Measurement) ทำให้ทราบสภาพความจริงของสิ่งที่จะประเมินว่ามีปริมาณเท่าไร มีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์
2. เกณฑ์การพิจารณา (Criteria) ในการที่จะตัดสินว่าสิ่งใดดีหรือเลว ใช้ได้หรือใช้ไม่ได้นั้น จะต้องเป็นหลักหรือมีบรรทัดฐานที่ต้องการ โดยการนำผลการวัดนั้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือมาตรฐานที่ต้องการ เกณฑ์การพิจารณาในการประเมินผลการศึกษานั้นก็คือ จุดมุ่งหมายการศึกษานั้นเอง
3. การตัดสินใจ (Decision) เป็นการชี้ขาดหรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติ ซึ่งได้จากการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าสูงหรือต่ำกว่ากันขนาดไหน ทั้งนี้การตัดสินใจที่ดีต้องอาศัยการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ทุกแง่ทุกมุม และกระทำอย่างยุติธรรม โดยอาศัยสภาพและความเหมาะสมต่าง ๆ ประกอบหรือต้องมีคุณธรรมที่ดี

กาญจนา มณีแสง (2523 : 5) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการนำผลที่ได้จากการทดสอบหรือการวัดผลมาลงในสรุปตีค่าว่าคุณภาพเป็นอย่างไร คือตอบคำถามว่าดีอย่างไร

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2528 : 94) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ชูระวี สุริยจันทร์ (2536 : 5) ได้ให้ความหมายของการประเมินผล หมายถึงกระบวนการพิจารณาตัดสินหรือสรุปผล คุณภาพ คุณค่า คุณลักษณะ การกระทำต่าง ๆ ที่ได้มาจากการ

วัดผล ว่าผลที่ได้มาจากการวัดผล ว่าผลที่ได้นั้น ดี เลว เก่ง อ่อน ได้หรือตก กว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มากน้อยเพียงใด ฉะนั้นการประเมินผลจะเชื่อถือได้ถูกต้องหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับผลการวัดผล

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2535 : 17) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อสรุปว่า สิ่งนั้น ดี - เลว ปานใด

จรรยา ม่วงเมือง (2536 : 14) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการที่เอาผลการวัด ซึ่งได้จากเครื่องมือวัดผลนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วตัดสินใจว่าสิ่งที่ถูกวัดนั้นดีหรือเลว เหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมเพียงใด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536 : 125) ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก

เกษย์ (เสนอ ภิรมจิตรผ่อง. 2542 : 1; อ้างอิงจาก Gay. 1991 : 6) ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการที่มีระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินว่าอยู่ในระดับใด บรรลุจุดประสงค์หรือมีผลสัมฤทธิ์แค่ไหน และเพื่อการตัดสินใจ

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2544 : 98) ได้กล่าวถึงอีกบทบาทหนึ่งของการประเมินว่า เป็นกระบวนการที่กำหนดว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด

อนันต์ ศรีโสภณ (2534 : 3 อ้างอิงจาก Stufflebeam.) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประเมินผล หมายถึง กรรมวิธีของการจัดวางแผนการเก็บรวบรวมและการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในการเลือกวิธีต่าง ๆ

สุภาพ วาดเขียน และอรพินทร์ โภชนดา (2518 : 3) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลว่าเป็นการพิจารณาตัดสินใจ เกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริงและการกระทำบางที่ขึ้นอยู่กับผลการวัดผลเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่ส่วนมากมักเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ อย่าง

เยาวดี ราชชัยกุล (2521 : 14) ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการตีความหมาย (Interpretation) และการตัดสินคุณค่า (Value Judgment) จากสิ่งที่วัดได้โดยอาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการรวบรวมข้อมูลตลอดจนเหตุผล ประกอบการพิจารณาตัดสินว่ากิจกรรมการศึกษานั้นดีหรือเลวอย่างไร เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมประการใด

จากการที่นักวัดผลการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้เช่นนี้ พอสรุปได้ว่าการประเมินผลการศึกษาคือ การนำผลจากการวัดผลมาประเมินหรือตัดสินคุณค่า ว่าผู้เรียนมีความสามารถจะสอบได้ หรือสอบตก หรือมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างไร นั่นคือการทดสอบเป็นสาเหตุ การประเมินผลดีย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานของการวัดที่มีประสิทธิภาพ และการใช้วิจารณ์ญาณที่ถูกต้องเป็นประการสำคัญ

ด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษานั้น มีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน ซึ่ง วิเชียร เกตุสิงห์ (2517 : 4) ได้สรุปว่า

1. การวัดผลทำให้ขอบข่ายการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดความสะดวก เช่น
  - 1.1 ช่วยให้อาณาการณในการเรียนรู้เหมาะสมกับความต้องการ (Need) ความสามารถ (Ability) ของนักเรียนแต่ละคน
    - 1.2 ช่วยกระตุ้น และนำทางให้เกิดประสบการณ์แห่งการเรียนรู้
    - 1.3 ช่วยพัฒนาและคงไว้ซึ่งทักษะและความสามารถต่าง ๆ
2. การวัดผลช่วยในการปรับปรุงวิธีสอนของครู เช่น
  - 2.1 ช่วยในการเลือกจุดมุ่งหมายในการสอน
  - 2.2 ช่วยในการเลือกเนื้อหา ประสบการณ์แห่งการเรียนรู้ และขอบข่ายในการสอน
  - 2.3 ช่วยในการจัดระเบียบประสบการณ์แห่งการเรียนรู้
  - 2.4 ช่วยในการนิเทศ และการบริหารการสอน
3. การวัดผลช่วยในการแนะแนว คือ
  - 3.1 ช่วยค้นหาจุดเด่นและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน
  - 3.2 ช่วยให้อ้าใจตัวนักเรียนได้ดีขึ้น
  - 3.3 ช่วยให้การดำเนินงานมีความแม่นยำขึ้น
4. การวัดผลช่วยในการจัดตำแหน่ง (Placement) ทางการศึกษา คือ
  - 4.1 ช่วยในการพิจารณารับนักเรียนเข้าเรียนในระดับต่าง ๆ
  - 4.2 ช่วยในการปรับปรุงระบบการศึกษาต่อในระดับสูง
  - 4.3 ช่วยในการจัดกลุ่มนักเรียน

2. ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง

สงบ ลักษณะ (2543 : 1-4) กล่าวว่า การวัดและประเมินตามสภาพจริง คือ กระบวนการวัดผลการเรียนรู้ตามแนวทาง 3 ประการ คือ

1. วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง
  - วัดความสามารถทางความรู้ ความคิดได้จริง (Cognitive Ability)
  - วัดความสามารถในการปฏิบัติได้จริง (Performance/Practice Ability)
  - วัดคุณลักษณะทางจิตใจได้จริง (Affective Characteristics)
2. วัดได้ตรงความเป็นจริง คือ สิ่งที่วัดได้นั้นเป็นข้อมูล เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนทั้งความสามารถทางความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติและคุณลักษณะทางจิตใจ มีความคลาดเคลื่อนผิดพลาดน้อยที่สุด ไม่เปิดโอกาสให้ ผู้ด้อยความสามารถได้คะแนนสูง ตัดความผิดพลาดที่ผู้มีความสามารถสูงกลับ ได้คะแนนน้อย
3. เลือกสรร คิดค้นเครื่องมือและเทคนิคการวัดผลที่เป็นการวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน (Ability to do) ซึ่งอาจได้จากการสังเกต

พฤติกรรมผู้เรียน สืบเนื่องจากการปฏิบัติภาระงาน (Tasks) ที่จัดให้ปฏิบัติในสถานการณ์ที่ผู้สอน จะกำหนด สืบเนื่องจากร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติภาระงานของผู้เรียน เป็นต้น

ข้อควรคำนึง

1. การออกแบบการวัดและประเมินตามสภาพจริง ควรแปลความหมายของ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดว่า “ถ้าผู้เรียนมีคุณสมบัติตามจุดประสงค์นี้ครบถ้วนจริง เขาควรมีพฤติกรรมที่แสดงออกแสดงออกอย่างไรที่ต่างจากพฤติกรรมของผู้ขาดคุณสมบัติ ตามจุดประสงค์นี้”

2. การแปลจุดประสงค์การเรียนรู้ออกเป็นภาระงานที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติใน กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละคาบ จะช่วยลดภาระการสร้างแบบประเมินของผู้สอนลงได้ เพราะผู้สอนเพียงแต่จัดระบบการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียน ตรวจสอบผลงาน การฝึกปฏิบัติบันทึกผลระบบระเบียบก็จะช่วยการวัดการประเมินได้

3. การใช้วิธีกำหนดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ให้หมุนเวียนกันทำหน้าที่ผู้ประสาน งานกลุ่มผสมผสานกับการกำหนดเกณฑ์การวัดการประเมินในแต่ละชิ้นงานหรือภาระให้ชัดเจน ผู้สอนจะกำหนดให้มีการวัดและการประเมินกันเองในกลุ่มได้โดยผู้สอนทำหน้าที่ติดตามประเมิน การประเมินของผู้เรียนเป็นครั้งคราวจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

ชนาธิป พรกุล (2544 : 6) ได้ให้ความหมายการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. เป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่ แท้จริงของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ และเจตคติของผู้เรียน

สุซานารถ ยอดอินทร์พรหม (2544 : 2) กล่าวเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง เป็นภาพสะท้อนของพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็น ของผู้เรียนสถานการณ์จริงแห่งโลกปัจจุบัน (Real World Situation) เน้นการแสดงออกใน ภาวะปฏิบัติ เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ ผลผลิตและแฟ้มสะสมงาน ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมใน การประเมินผลและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย

2. การประเมินตามสภาพจริงใช้เทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เนื่องจากเป็น การประเมินจากการปฏิบัติ ผู้เรียนจะต้องลงมือทำจริง แสดงออกหรือสาธิตให้เห็นเป็นรูปธรรม ว่าทำอะไรได้บ้างไม่ว่าจะเป็นการทดลองโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ ชิ้นงาน การเขียนเรียงความหรือรายงานการนำเสนอด้วยปากเปล่า ซึ่งไม่ใช่การท่องจำ ตลอดจนการ นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้ประเมินอาจต้องใช้การสังเกต การบันทึก

การสอบถาม สัมภาษณ์ ตลอดจนรวบรวมเอกสารผลงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

3. การประเมินตามสภาพจริงเป็นทางเลือกใหม่ที่ใช้แก้จุดด้อยของการประเมินแบบเดิม (การประเมินด้วยแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ) ที่ล้มเหลวในการวัดลักษณะสำคัญของการเรียนรู้และไม่สนับสนุนวิธีการสอนที่มีประโยชน์และมีคุณค่า เพราะมักเน้นที่การจดจำ โดยที่ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไป ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพจริงต้องการผู้ที่มีทักษะทางสติปัญญาและการแก้ปัญหา ซึ่งเชื่อว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

การประเมินตามสภาพจริงจะวัดความรู้ความสามารถในด้านทักษะพิสัยและ จิตพิสัยได้ดี ครูจะต้องใกล้ชิดผู้เรียนมากขึ้น ต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ต้องมีความรอบคอบในการประเมินผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งครูจะดูได้จากชิ้นงาน โครงงาน แฟ้มสะสมงาน กิจกรรมภาคปฏิบัติต่าง ๆ หรือแม้แต่ข้อสอบอัตนัยที่จะสะท้อนให้เห็นการคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นของผู้เรียน

4. การประเมินตามสภาพจริงจะช่วยให้ครูมีข้อมูลที่ถูกต้องและช่วยให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละคนได้ ซึ่งจะทำให้ครูสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

5. การประเมินตามสภาพจริงต่างจากการประเมินจากการปฏิบัติ ตรงที่การประเมินจากการปฏิบัตินั้น ผู้เรียนต้องปฏิบัติพฤติกรรมให้สมบูรณ์ตามที่ผู้ประเมินต้องการจะวัด แต่การประเมินตามสภาพจริงนั้น นอกจากผู้เรียนจะต้องปฏิบัติพฤติกรรมให้สมบูรณ์ตามที่ผู้วัดต้องการแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน

3. ความสำคัญของการการวัดและประเมินตามแนวปฏิรูปการศึกษา

สงบ ลักษณะ (2543 : 1) กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมิน (Assessment) คือ กระบวนการจัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสิน (Determine) ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลความสำเร็จที่พึงปรารถนาหรือผลความสำเร็จตามมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้

4. ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง

สุชานารถ ยอดอินทร์พรหม (2544 : 3) จำแนกคุณลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง ตามแนวทางของ Wiggins ว่ามี 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติในสภาพจริง ออกแบบขึ้นเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง เช่น เมื่อเรียนเรื่องเรียนการเขียน นักเรียนก็ต้องเขียนให้อ่านจริงเป็นผู้อ่าน ไม่ใช่ทดสอบด้วยการสะกดคำหรือตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการเขียน งานที่ครูกำหนดให้ทำต้องสัมพันธ์กับความ

เป็นจริงในชีวิต กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาการคิดวิเคราะห์ ทั้งยังต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน ความสามารถในการเรียนรู้ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนด้วย

2. เกณฑ์ที่ใช้ประเมิน (Criteria) ต้องเป็นเกณฑ์ประเมิน “แก่นแท้” ของการปฏิบัติ มากกว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้นจากผู้ใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยมให้ผู้ที่ถูกประเมินรับรู้ถึงเกณฑ์ที่ใช้ เพื่อช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนรู้ว่าจะส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างไร เนื่องจากเกณฑ์เป็นเรื่องที่นำมาจากปฏิบัติ เกณฑ์จึงเป็นข้อชี้แนะสำหรับการเรียนการสอนและการประเมินที่สะท้อนให้เห็นเป้าหมายและกระบวนการศึกษาอย่างแจ่มชัด ครูจึงอยู่ในบทบาทของผู้ฝึก (Coach) นักเรียนอยู่ในบทบาทของผู้ปฏิบัติ (Performer) พร้อม ๆ กับเป็นผู้ประเมินตนเอง

3. การประเมินตนเอง (Self Assessment) การประเมินตามสภาพจริงมีจุดประสงค์ คือ

- 3.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการประเมินงานของตน
- 3.2 เพื่อปรับปรุง พัฒนา ขยับขยายหรือเปลี่ยนทิศทางการดำเนินงาน
- 3.3 เพื่อริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนเองในแบบต่าง ๆ

4. การนำเสนอผลงาน การประเมินตามสภาพจริงคาดหวังให้นักเรียนเสนอผลงานต่อสาธารณชน และเป็นการเสนองานด้วยปากเปล่า (Oral Presentation) ซึ่งกว่านักเรียนจะได้ผลงานนั้น ๆ มา นักเรียนต้องใช้ทักษะกระบวนการมากมาย ต้องวิเคราะห์ปัญหาค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหา กิจกรรมเหล่านั้นจะทำให้นักเรียนรู้คุณค่าของการทำงาน เป็นการเรียนรู้ที่ยังรากลึกและนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

คุณลักษณะของการประเมิน จำแนก 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ผู้สอนจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกในภาคปฏิบัติ คิดสร้างสรรค์ ผลิตผลงานหรือกระทำบางสิ่งบางอย่างที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน
2. ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนให้ได้ใช้ความคิดระดับสูง ใช้ทักษะในการแก้ปัญหา
3. งาน ภารกิจ กิจกรรมที่ทำมีความหมาย
4. ใช้คนเป็นผู้ตัดสินการประเมิน ไม่ใช่เครื่องจักร
5. ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ ทั้งด้านการสอนและการประเมิน

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2539 : 47-49) อธิบายถึงลักษณะของการวัดการปฏิบัติงานจริงไว้ดังนี้ การปฏิบัติงานจริง (Authentic Performance) นั้น ถือเอาการที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน เช่น แก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยอาจจะเป็นข้อสอบข้อเขียนหรือการเสนอแผนงานตลอดจนการแก้ปัญหานั้น ๆ ให้สำเร็จ กิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลจะต้องเกี่ยวเนื่องกันอยู่เสมอ การที่จะวัดผลเป็นครั้งคราวจากแบบทดสอบ ย่อมไม่ถูกต้องนัก แต่ควรใช้การวัดแบบ Authentic Assessment ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์จากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) แฟ้มรายงานการปฏิบัติงานของนักเรียนนี้จะรวมผลงานทุกสิ่งทุกอย่างของนักเรียนตั้งแต่ต้นปีการศึกษาหรือต้นภาคเรียน จากการตรวจสอบในแฟ้มจะทำให้นักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง ความผิดพลาดบกพร่องที่เขาเคยทำ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในภายหลัง ครูอาจจะให้นักเรียนเลือกผลงานที่ดีที่สุดของเขาจากแฟ้มเพื่อนำมาประเมินอีกครั้งหนึ่งโดยให้นักเรียนบอกถึงเหตุผลที่เลือกและส่วนดีที่เขาชอบ

ประโยชน์จากการตรวจสอบแฟ้มสะสมงาน ยังสามารถบอกให้ทราบถึงร่องรอยของกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ตลอดภาคเรียน ครูอาจใช้เวลาในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียนร่วมกับนักเรียน ตรวจสอบและประเมินแฟ้มนี้ โดยอาจนำผลงานที่เด่น ตามความเห็นของนักเรียนเองของแต่ละคนออกมาจัดนิทรรศการ เพื่อให้ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปเข้าชม เพื่อเป็นการเสริมสร้างทางด้านเจตคติอีกด้วย

ในแฟ้มรายงานการปฏิบัติงาน นอกจากจะมีผลงานย่อย ๆ แล้ว อาจมีโครงการ (Project) สำคัญในรายวิชานั้นที่นักเรียนจะต้องดำเนินการเป็นกลุ่ม เริ่มตั้งแต่วางแผนการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูล เขียนรายงาน สรุป และอภิปราย ซึ่งเป็นโครงการที่อาจจะต้องใช้เวลาดลอดภาคเรียนในการดำเนินการ

2. วัตถุประสงค์จากการทำข้อสอบให้ปฏิบัติโดยจำลองจากสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงมากที่สุด

ในการประเมินผู้เรียนนั้น การสังเกตโดยตรงจะเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุดที่จะทราบได้ว่า ผู้เรียนจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร แต่จุดอ่อนของการสังเกตก็คือพฤติกรรมที่ต้องการอาจจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น จำเป็นจะต้องสร้างสถานการณ์จำลองให้คล้ายจริงมากที่สุดและสังเกตดูการดำเนินการของผู้เรียน ดังนั้นปัญหาจึงมีอยู่ว่าสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด เพียงใด พอที่จะสรุปได้ไหมว่า เขามีความสามารถเช่นนั้นจริง โดยผู้เรียนสามารถสนองตอบ สถานการณ์ได้ในหลายรูปแบบ ลักษณะของแบบทดสอบอาจเป็น การดำเนินการ ปฏิบัติการ หรือการใช้ความคิดแก้ปัญหาในระดับสูงที่ต้องประยุกต์ความรู้หลายด้านมาใช้ในการให้คะแนนจำเป็นจะต้องสร้างเกณฑ์และฝึกผู้ให้คะแนนให้เข้าใจในเกณฑ์เหล่านั้นให้ตรงกัน เกณฑ์การให้คะแนนจะกำหนดเป็นหลัก (Rubric) ที่มีระดับของความถูกต้องในการแก้ปัญหา นั้น ๆ ประมาณ 4-6 ระดับ ซึ่งจะต้องมีคำอธิบายประกอบกับตัวอย่างของผลงานหรือคำตอบ

สรุปได้ว่า การวัดผลจากการปฏิบัติจริงนี้ เป็นการวัดโดยเน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้ แนวคิดวิชาที่เรียนมาในวิชาต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะการคิดที่ซับซ้อน (Complex thinking) มากกว่าที่จะถามความสามารถขั้นต้น หรือความสามารถย่อย ๆ เป็นการวัดผู้เรียนโดยรวมซึ่งบางครั้งอาจจะสามารถวัดทั้งด้านความคิด เจตคติและการกระทำพร้อม ๆ กัน อย่างไรก็ตาม การวัดความสามารถขั้นต้นหรือทักษะเบื้องต้น (Basic Skill) ก็ยังมีความจำเป็นเมื่ออยู่ในขั้นการเรียนการสอนในหน่วยย่อย แต่จุดหมายปลายทางของการศึกษาก็คือความ

สามารถขั้นสูง คือ ความสามารถประยุกต์ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันโดยเน้นกระบวนการต่าง ๆ ตามเป้าหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเทคนิคการประเมินในสภาพจริง

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2544 : 86-87) ได้กล่าวไว้ว่า จากแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาเป็นที่ชัดเจนว่าเมื่อสังคมเปลี่ยนไปการเรียนการสอนเปลี่ยนไป การวัดและประเมินก็ต้องเปลี่ยนไป ดังนั้น การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการเรียนรู้จะต้องมีลักษณะดังนี้

- การวัดผลจะต้องเน้นกระบวนการและผลของการกระทำ
  - การวัดผลที่เน้นความสามารถจริงในการดำเนินชีวิต
  - การวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง การใช้เหตุผล และการแก้ปัญหา
  - การจำลองสภาพชีวิตจริงในชุมชน
  - เน้นความพึงพอใจในสภาพของตน ของผู้เรียน
- การวัดและประเมินที่จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่แท้จริง จึงต้องเน้นการปฏิบัติจริงในสภาพชีวิตจริง หรือคล้ายจริง ดังนี้

1. การประเมินความสามารถจริงในชั้นเรียน โดยใช้เทคนิคการสังเกตการบันทึก การรวบรวมผลงาน แฟ้มสะสมงาน ที่เน้นสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า Ecological Assessment

2. การประเมินความสามารถโดยตรงจากหลักสูตร (Curriculum Based Assessment) เรียกว่า Direct Assessment โดยใช้เทคนิคของการทดสอบต่าง ๆ

3. การประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถต่างๆ จากหลักสูตร (Content Free Metacognition) เรียกว่า Dynamic Assessment ใช้เทคนิคการทดสอบ

4. การประเมินจากงานหรือโครงการเพื่อประยุกต์วิธีและกระบวนการเรียน โดยมีจุดเน้นที่กระบวนการทำงานผลงานและความพึงพอใจเรียกว่า Task หรือ Project Assessment

5. การประเมินความสามารถสุดท้าย เพื่อตรวจสอบเป้าหมายของการศึกษา การให้ประกาศนียบัตร เรียกว่า Outcome Based Assessment

เพื่อให้การวัดและประเมินสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถจริงของเรียนตามแนวดังกล่าว ข้อมูลที่นำมาประเมินผลต้องมาจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

- ผลงาน แบบฝึกหัด โครงการ
- การสอบในลักษณะต่าง ๆ
- การสังเกต
- การสัมภาษณ์
- การบันทึกของผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง เป็นต้น

5. ประเภทของแบบประเมิน

แบบประเมินเป็นเครื่องมือที่ใช้ช่วยในการวัดสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถวัดออกมาได้เป็นตัวเลขโดยตรง เป็นการวัดและประเมินผลในลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่ง ฮ็อบกินส์ และแอนส์ (ชาญ ชมมณฑา.2539 : 11 ; อ้างอิงจาก Hopkins and Antes. 1979 : 173-175) กล่าวว่า มาตราส่วนประมาณค่านี้สามารถใช้ในกรณีเป็นข้อความเป็นการประมาณค่าคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัดออกมาเป็นตัวเลขหรือสามารถใช้วัดทัศนคติหรือแรงจูงใจซึ่งจะใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่แสดงออกมา สก๊อต และเฟรนช์ (สุมาลี เพชรศิริ. 2527 ; อ้างอิงจาก Scott and French. 1950) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาที่จะประเมิน ตามธรรมชาติของเนื้อหาหรือคุณลักษณะของกิจกรรมนั้น
2. กำหนดจำนวนระดับที่จะใช้ค่า
3. กำหนดนิยามหรือความหมายของแต่ละระดับ
4. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ประเมินนักเรียนแต่ละระดับ
5. ต้องเตรียมใบบันทึกการประเมินให้เหมาะกับการประเมิน
6. ผู้ที่ทำการประมาณค่าต้องได้รับการฝึกเพื่อใช้ได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ ฮ็อบกินส์ และแอนส์ (ชาญ ชมมณฑา.2539 : 11 ; อ้างอิงจาก Hopkins and Antes. 1979 : 175) ได้เสนอแนะสำหรับการสร้างมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการใช้ช่วงคะแนน 2-3 ระดับ เนื่องจากจะได้ผลของการวัดที่หยاب และไม่ควรมากกว่า 5 ระดับ เพราะจะทำให้เห็นข้อแตกต่างของคะแนนแต่ละระดับได้ยาก และเป็นการสิ้นเปลืองเวลาในการสังเกต

2. ระบุความหมายของแต่ละระดับบนมาตราส่วน และทำเครื่องหมายระหว่างคะแนนที่ต้องการจะตีความหมาย

3. เลือกใช้ข้อความที่ผู้สังเกตสามารถเข้าใจได้ตรงกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

มีผู้แบ่งประเภทของแบบประเมินในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) ไว้แตกต่างกัน ล้วนสายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 143-146) ได้แบ่งไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. แบบบรรยาย (Descriptive Rating Scale) เป็นมาตรฐานของการจัดอันดับ ในแต่ละระดับในรูปของการบรรยายทางภาษา แต่ละขั้นต้องเขียนคำบรรยายไว้ด้วย ตามปกติจะแบ่งออกเป็น 3-7 ขั้น เมื่อเลือกขั้นใดขั้นหนึ่งแล้วก็ต้องทำบันทึกลงไปในพื้นที่เลือกนั้น โดยกาเครื่องหมายไว้จัดอันดับพฤติกรรมเด็กอาจจะสร้างไว้วัดในเรื่องความรับผิดชอบและความเชื่อถือ ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ อิทธิพลต่าง ๆ ทางจิตใจ ฯลฯ

2. แบบตัวเลข (Numerical Rating Scale) สร้างขึ้นโดยใช้รหัสตัวเลขวัดลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล รหัสตัวเลขจัดขึ้นแทนคำบรรยาย เช่น ใช้ 1 หรือ 0 แทนสิ่งที่ไม่เกิดขึ้น

เลย 2 นาน ๆ ถึงจะเกิดขึ้นสักครั้ง 3 เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว 4 เกิดขึ้นบ่อย ๆ เกิดขึ้นเป็นประจำ นอกจากนี้อาจจะอยู่ในรูปการถามความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แล้วแปลงตัวหนังสือออกมาเป็นตัวเลข คือ ชอบมากที่สุดคือ 5 ชอบคือ 4 ปานกลางคือ 3 ไม่ชอบคือ 2 ไม่ชอบที่สุดคือ 1

3. แบบกราฟ (Graphic Rating Scale) เป็นการจัดอันดับคุณภาพในแนวเส้นตรง จะอยู่ในรูปแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ แต่ที่นิยมคือ ในแนวนอน เวลาจัดอันดับก็ให้ทำเครื่องหมายลงบนเส้นตรงนี้

4. แบบเปรียบเทียบ (Comparative Rating Scale) การประเมินในลักษณะนี้จะมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำสิ่งที่จะวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ว่าแตกต่างจากเกณฑ์ว่าแตกต่างจากเกณฑ์มากน้อยเพียงใด เช่น วัดการคัดลายมือของนักเรียน ครูจะมีเกณฑ์การคัดลายมืออยู่แล้ว โดยที่เกณฑ์จะมีระดับต่าง ๆ กัน เมื่อนำผลงานการคัดลายมือของนักเรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หากผลงานการคัดลายมือของนักเรียนใกล้เคียงกับระดับใดก็จะได้คะแนนในระดับนั้น

5. การจัดอันดับ (Ranking) การประเมินคุณภาพประเภทนี้เป็นการนำเอาคุณลักษณะสิ่งที่จะจัดอันดับนี้มาเปรียบเทียบกันก่อน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มก่อน เป็นกลุ่มดี ปานกลาง และเลว จากนั้นในแต่ละกลุ่มนำมาเปรียบเทียบและเรียงอันดับกันใหม่ แล้วจึงนำอันดับของแต่ละกลุ่มมาเรียงเชื่อมต่อกัน

6. วิธีประเมินผล

ชนาธิป พรกุล (2544 : 6) ได้อธิบายวิธีประเมินผลไว้ 4 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบทดสอบแบบคำตอบมีตัวเลือก (Selected Response) แบบทดสอบนี้มีลักษณะเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ คือ จำนวนหรืออัตราส่วนของคำถาม และคำตอบที่ถูกต้อง

2. การใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย (Essay) แบบทดสอบอาจเป็นคำถามการให้อธิบายวิธีการแก้ปัญหาการเปรียบเทียบเหตุการณ์ หรือการตีความข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะต้องรวบรวมข้อมูลแล้วเขียนเป็นคำตอบที่แสดงมโนทัศน์ของเรื่องนั้น ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ คือ จำนวนคะแนนที่ได้รับจากคะแนนเต็ม

3. การแสดงพฤติกรรม (Performance) ผู้เรียนทำกิจกรรมที่กำหนด โดยมีครูคอยสังเกตกระบวนการการใช้ทักษะต่าง ๆ หรือประเมินจากผลผลิตซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีทักษะในการผลิตอย่างมีคุณภาพ เช่น รายงาน นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ หรืองานประดิษฐ์ ตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ คือ การจัดระดับ (Rating) คุณภาพของพฤติกรรมหรือผลผลิต

4. การสื่อความหมายระหว่างครูและผู้เรียน (Personal Communication) ครูอาจใช้วิธีถามคำถามระหว่างสอน สัมภาษณ์ สนทนา ประชุม ฟังการอภิปรายของผู้เรียน หรือสอบปากเปล่า

ผลของการประเมินจะเกิดประโยชน์เมื่อการประเมินผลมีคุณภาพสูง คุณภาพ หมายถึงสิ่งต่อไปนี้

- สิ่งที่ประเมินชัดเจน
- วิธีการเหมาะสม
- การเป็นตัวแทนและอ้างอิงได้
- มีความเที่ยงตรงปราศจากอคติและการบิดเบือน

7. ประโยชน์ของการวัดและการประเมิน

สงบ ลักษณะ (2543 : 1) กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและการประเมินไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจตรงกันในผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานที่ต้องการให้บังเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนและจัดทำเป็นเกณฑ์สำหรับการตรวจสอบ
2. ช่วยเพิ่มการเร่งเร้าเพียรพยายามร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่จะใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้อุปกรณ์สื่อวัตกรรมการต่าง ๆ เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุผลการเรียนตามเกณฑ์ ข้อ 1
3. ช่วยให้มีการบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จนถึงการใช้เครื่องมือและเทคนิคการวัดและการประเมินที่ผ่านการเลือกสรรและออกแบบอย่างดีให้สามารถวัดผลการเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำเชื่อถือได้
4. ช่วยให้เกิดการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องเทียบกับเกณฑ์ที่จัดทำไว้ล่วงหน้า ทำให้เกิดการบันทึกผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ระบุดผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำได้น่าพอใจผ่านเกณฑ์ ระบุดผลการเรียนรู้ที่บกพร่อง
5. ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนรายบุคคลเป็นสำคัญ โดยนำผลการเรียนรู้ที่บกพร่องมาวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ ทำให้ผู้สอนช่วยคิดค้นเทคนิคกระบวนการเรียนรู้มาใช้แก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ช่วยทำให้ผู้เรียนรายบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน

8. เกณฑ์การให้คะแนน

นิโก (สันถวี นิยมทรัพย์. 2545 : 26- ; อ้างอิงจาก Niko. 1996) กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) คือเกณฑ์การให้คะแนนที่ถูกพัฒนาโดยครูหรือผู้ประเมินที่ใช้วิเคราะห์ผลงานหรือกระบวนการที่ผู้เรียนได้พยายามสร้างขึ้น การประเมินผลงานของนักเรียน จะมี 2 ลักษณะคือ ผลงานที่ได้จากกระบวนการของนักเรียน และกระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อให้เกิดผลงาน จะประเมินในลักษณะใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจจะประเมิน

ลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประเมินทั้งสองลักษณะก็ได้ ผู้ประเมินจะต้องตัดสินคุณภาพของผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียนแต่ละคนที่มีระดับที่แตกต่างกันหลายระดับ ระดับที่แตกต่างกันอาจจะเป็นระดับคุณภาพของชิ้นงานที่ได้สร้างขึ้น หรือระดับของกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้เพื่อให้เกิดผลงาน

เพื่อให้การตัดสินใจสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้ประเมินจะต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชิ้นงานของผู้เรียน เกณฑ์อาจจะอยู่ในเชิงคุณภาพหรือปริมาณ อาจจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) หรือแบบตรวจสอบ (Checklist) โดยปกติจะใช้ Rubric ในการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้เดี่ยวหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของงานปฏิบัติ แต่การปฏิบัติงานที่มีซับซ้อน ผู้ประเมินจะต้องประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินหลาย ๆ ส่วนของการปฏิบัติ นั่นคือผู้ประเมินจะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนที่มากมาย เพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน หรือเหมาะกับแต่ละส่วนของการปฏิบัติงาน การให้คะแนนจะอยู่ในรูปของตัวเลข โดยปกติจะเป็น 0-3 หรือ 1-4 ในแต่ละระดับของคะแนนจะขึ้นอยู่กับระดับของคุณภาพของงาน ดังนั้นตัวเลข 4 อาจหมายถึงระดับคุณภาพสูงสุด เลข 3 เป็นระดับคุณภาพรองลงมา คุณภาพของงานในแต่ละระดับจะต้องใช้การอธิบาย (Rubric) ดังนั้นในแต่ละระดับคะแนนจะต้องอธิบายเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานในระดับนั้น

ความสำคัญของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

การประเมินศักยภาพของผู้เรียนโดยให้ลงมือปฏิบัติ นั้น ไม่มีคำเฉลยหรือคำตอบถูกที่แน่ชัดลงไปเหมือนแบบทดสอบเลือกตอบ การประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพของงานอย่างเป็นปรนัย ซึ่งมันเป็นการยากที่จะทำได้ และได้ค้นพบการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนหรือ rubric ขึ้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินอย่างยุติธรรม และปราศจากความลำเอียง Rubric จะต้องมี ความชัดเจนในเกณฑ์การให้คะแนนอย่างพอเพียงถึงขนาดที่ผู้ประเมิน 2 คนสามารถใช้ Rubric เดียวกันประเมินชิ้นงานของผู้เรียนชิ้นเดียวกันแล้วให้คะแนนได้ตรงกัน ระดับของความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คนที่ประเมินอย่างเป็นอิสระจากกันจะเรียกว่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของการประเมิน

องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

เกณฑ์การให้คะแนนมีหลายองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบก็มีประโยชน์ มีความสำคัญ องค์ประกอบมีดังนี้

1. จะมีอย่างน้อย 1 คุณลักษณะหรือ 1 มิติที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินผู้เรียน
2. การนิยามและการยกตัวอย่างจะต้องมีความชัดเจนในแต่ละคุณลักษณะหรือมิติ
3. มาตรการให้คะแนนจะต้องเป็นอัตราส่วนกันในแต่ละคุณลักษณะหรือมิติ

4. จะต้องมีมาตรฐานที่เด่นชัดในแต่ละระดับของการให้คะแนน

ในแต่ละระดับการให้คะแนนจะต้องมีความชัดเจนในการนิยาม และความกว้างของระดับคะแนนไม่ควรเกิน 6 ถึง 7 ระดับ ถ้ามีระดับของการให้คะแนนกว้างมากเกินไปจะมีความลำบากในการตัดสินความแตกต่างในแต่ละระดับ เช่น ความกว้างคะแนนเป็น 100 ทำให้ยากที่จะอธิบายว่าคะแนน 81 มีคุณภาพแตกต่างจาก 80 หรือ 82 อย่างไร และจะทำให้ความสอดคล้องของการประเมินด้วยผู้ประเมินหลายคนลดลงไป การจะกำหนดความกว้างของการให้คะแนนเป็นเท่าไรนั้น จะต้องมีความเหมาะสมและมีความชัดเจนในการนิยามที่ครอบคลุมตั้งแต่ แย่ที่สุด (poor) จนถึงดีเลิศที่สุด (excellent)

ชนิดของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) มี 3 ชนิดคือ

1. Holistic Rubrics เป็นเกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่ได้แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการให้คะแนน คือจะประเมินในภาพรวมของผลงานหรือกระบวนการนั้น
2. Analytic Rubrics เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่แยกส่วนหรือองค์ประกอบคุณลักษณะของผลงานหรือกระบวนการ แล้วนำแต่ละส่วนหรือองค์ประกอบของคุณลักษณะมารวมกันเป็นคะแนนรวม
3. Annotated Holistic Rubrics ผู้ประเมินจะประเมินแบบ holistic rubrics ก่อนแล้วจึงประเมินแยกส่วนอีกบางคุณลักษณะที่เด่น ๆ เพื่อใช้เป็นผลสะท้อนในบางคุณลักษณะของผู้เรียน

การให้คะแนนแบบ holistic rubrics ใช้ได้ง่ายและใช้เพียงไม่กี่ครั้งต่อผู้เรียน 1 คน จะเป็นการประเมินในภาพรวมของทุกคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน ส่วนการให้คะแนนแบบ analytic rubrics จะใช้บ่อยครั้งโดยจะประเมินแยกในแต่ละคุณลักษณะของงาน ซึ่งการประเมินแบบนี้จะมีประโยชน์เมื่อสนใจจะวินิจฉัยหรือช่วยเหลือผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจในแต่ละส่วนหรือแต่ละคุณลักษณะของการปฏิบัติงานนั้น ๆ หรือไม่ ซึ่งจะมีส่วนให้ครูได้ช่วยเสริมสร้างหรือพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละคุณลักษณะของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนแบบ annotated rubrics จะรวมข้อจำกัดของ holistic และ analytic ไว้ด้วยกัน เริ่มด้วยการประเมินในภาพรวมของการปฏิบัติงานด้วย holistic แล้วผู้ประเมินเลือกประเมินอีกเพียงบางคุณลักษณะของงานแบบ analytic ซึ่งการประเมินเพียงบางคุณลักษณะนี้จะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคะแนนที่ประเมินแบบ holistic ประโยชน์ก็คือจะมีความรวดเร็วในการประเมินและเป็นการให้ผู้ประเมินได้เลือกประเมินเฉพาะบางคุณลักษณะที่โดดเด่นเพียงไม่กี่องค์ประกอบเพื่อเป็นผลสะท้อน (feedback) ให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่มีประโยชน์ในการวินิจฉัยผู้เรียนว่าบกพร่องในคุณลักษณะใด เพราะหลาย ๆ คุณลักษณะไม่ได้ถูกประเมิน

แนวทางการกำหนดเกณฑ์ (Rubric)

ระดับ 1 : ชั้นเริ่มต้น

ค้นหา ทำตามแบบ มีข้อผิดพลาด ยังไม่เข้าประเด็น งานไม่สำเร็จ

ระดับ 2 : ขั้นพัฒนา

ผลงานยังเป็นไปตามแบบ ไม่สมบูรณ์ มีจุดแข็งและจุดอ่อน โดยส่วนรวมมีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็ง

ระดับ 3 : ขั้นทำได้ ปฏิบัติได้ (ผ่าน)

ผลงานมีมาตรฐานค่อนข้างสมบูรณ์ มีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน มีทักษะ

ระดับ 4 : ขั้นมั่นคง

มีความสมบูรณ์แน่นอน คงเส้นคงวา มีทักษะและยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติ

ระดับ 5 : ขั้นสมควรเป็นตัวอย่าง

มีบรรทัดฐาน มีความเด่นเป็นเยี่ยงอย่างได้ สร้างสรรค์

วิธีการสร้างเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 4 วิธี คือ

วิธีที่ 1 แยกประเด็นพิจารณาออกเป็นประเด็นย่อย แล้วทำเป็นตารางพิจารณาความถูกต้องในแต่ละประเด็น กำหนดระดับของคะแนนตามจำนวนที่ปฏิบัติถูกต้องในประเด็นเหล่านี้

วิธีที่ 2 การกำหนดระดับความสมบูรณ์ตามเส้นแสดงความต่อเนื่องของความสามารถ (Continuous ability)

วิธีที่ 3 กำหนดตามระดับความผิดพลาด พิจารณาความบกพร่องจากคำตอบว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยจะหักจากระดับคะแนนสูงสุดลงมาที่ระดับ โดยเน้นความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในระดับสูงหรือประยุกต์ความรู้

วิธีที่ 4 กำหนดระดับการยอมรับและคำอธิบาย

สุขานารถ ยอดอินทร์พรหม (2544 : 6) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง ผู้สอนจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการให้คะแนนเพื่ออธิบายความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน Scoring Rubrics หรือเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเครื่องมือในการให้คะแนนที่มีการระบุเกณฑ์ (Criteria) ประเมินชิ้นงานและคุณภาพของชิ้นงานในแต่ละเกณฑ์

ในการสร้างรูบิคส์เพื่อประเมินงานแต่ละชิ้น ครูจะต้องกำหนด ประเด็นการประเมินให้ชัดเจนและครอบคลุม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมทุกชิ้นงานและจะมีส่วนช่วยให้มาตรฐานของงานชัดเจนยิ่งขึ้น การกำหนดประเด็นการประเมินอาจเป็นข้อตกลงระหว่างครูกับนักเรียนก็ได้เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน ตัวอย่างเช่น ในการประเมินการพูดเล่าเรื่อง อาจมีการตกลงกันว่าจะใช้ประเด็น ต่อไปนี้ในการประเมิน

1. การใช้ภาษา
2. เนื้อหาสาระ
3. การเรียบเรียงเนื้อเรื่อง
4. ความคล่องแคล่ว

5. กิริยาท่าทาง

เมื่อกำหนดประเด็นการประเมินได้แล้ว ก็จะกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็น ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนอาจเขียนไว้ตั้งแต่ 3 ระดับ ขึ้นไป หรืออาจเป็น 4, 5, 6 เรียกว่าเป็นการระบุระดับคุณภาพ ค่าระดับยิ่งมากการประเมินยิ่งมีความละเอียด และการเขียนเกณฑ์ค่อนข้างยุ่งยาก ที่ใช้กันส่วนมาก คือ ระดับ 1-4 เพราะสอดคล้องกับระดับการให้ผลการเรียน

การระบุระดับคุณภาพชั้นนี้เป็นการบรรยายลักษณะของชิ้นงานที่ถือว่ามีความคุณภาพดีที่สุดและบรรยายชิ้นงานที่มีคุณภาพต่ำสุดจากนั้นจึงบรรยายลักษณะที่อยู่ระหว่างกลาง

ความสำคัญของการใช้รูบิคส์

1. รูบิคส์เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ได้ทั้งกับการสอนและการประเมินสามารถใช้รูบิคส์เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของนักเรียนได้สามารถแสดงให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำอย่างไรจึงจะปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ นักเรียนรู้ว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อพัฒนาผลงานตนเอง

2. รูบิคส์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นผู้ที่สามารถตัดสินคุณภาพชิ้นงานได้อย่างมีเหตุผล ทั้งงานของตนเองและผู้อื่นการที่นักเรียนได้เรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนเองและผู้อื่นบ่อย ๆ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในงานของตนเองมากยิ่งขึ้น

3. รูบิคส์เป็นเครื่องมือช่วยลดเวลาที่ครูใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียนลงได้ เพราะครูต้องประเมินผลงานนักเรียนทีละชิ้น แต่ถ้าใช้รูบิคส์ประเมินงานแล้ว นักเรียนจะสามารถประเมินงานของตนเองและของเพื่อน ๆ ได้

4. ครูใช้รูบิคส์เพราะมีลักษณะยืดหยุ่นสามารถทำให้ครูสอนนักเรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปได้เป็นอย่างดี กรณีวัดเด็กที่มีสติปัญญาเลิศระดับคุณภาพก็ขยายขึ้นไปให้สูงได้ ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ครูก็สามารถลดระดับคุณภาพที่ต้องการลงมาได้เช่นกัน

5. รูบิคส์ใช้ได้ง่ายและอธิบายได้ง่ายเช่นกัน การใช้รูบิคส์จะช่วยให้นักเรียนทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไร ครูอาจใช้รูบิคส์อธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจได้ง่าย ผู้ปกครองก็จะทราบว่าบุตรหลานของตนต้องทำอะไรบ้างจึงจะประสบผลสำเร็จในการเรียน

9. เครื่องมือในการวัดภาคปฏิบัติ

การวัดผลภาคปฏิบัติต้องใช้เครื่องมือในการวัดผล 2 ประเภท (สุนันท์ ศลโกสม. 2532:70-75) คือ

1. แบบบันทึกผลการปฏิบัติ แบบบันทึกนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1. รายการในการตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน ทั้งผลผลิตและการดำเนินงาน

1.2. การให้น้ำหนักคะแนนแต่ละรายการ การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนทำได้หลายวิธีเป็น 0.1 หรือมาตราส่วนประมาณค่า

รูปแบบของเครื่องมือในการบันทึก ทำได้หลายรูปแบบ เช่น แบบสำรวจรายการ (Checklist)

แบบสำรวจรายการจะเป็นรายการที่กำหนดไว้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการให้กระทำหรือวิธีการที่มีจุดประสงค์จะให้ทำตามนั้น ผู้สังเกตจะตรวจสอบตามรายการว่าผู้ถูกประเมินได้ทำตามรายการนั้นหรือไม่ การใช้แบบสำรวจเป็นการกำหนดเป็นน้ำหนักคะแนนว่าทำได้หรือไม่ ถ้าผ่านได้แสดงว่าผู้ปฏิบัติได้กระทำตามรายการนั้นถูกต้องถ้าไม่ได้แสดงว่าทำไม่ถูกต้อง

ข้อควรระวังในแบบสำรวจรายการ

1. ใช้แบบสำรวจรายการเฉพาะในเรื่องที่แน่ใจว่า พฤติกรรมของผู้เรียนนั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นเท่านั้น

2. ผู้สังเกตต้องเข้าใจความหมายของข้อความในแบบสำรวจเป็นอย่างดี

3. การจะใช้แบบสำรวจรายการเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

4. สังเกตพฤติกรรมของเด็กทีละคน โดยตั้งใจสังเกตตามรายการเหล่านั้น แต่ไม่จำเป็นต้องให้ครบทุกรายการภายในครั้งเดียว

5. ผู้สังเกตควรจะได้ฝึกฝนตนเองเกี่ยวกับทักษะในการสังเกตให้รู้ว่าจะต้องสังเกตอะไร เรื่องอะไร อย่างไร และวิธีการจดบันทึก

กำหนดน้ำหนักของรายการเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

มาตราส่วนประมาณค่ามีลักษณะคล้ายแบบสำรวจรายการ แต่กำหนดระดับคะแนนให้แก่รายการตามความคิดเห็นของผู้สังเกตว่ารายการนั้น ๆ ผู้ถูกสังเกตมีค่าตามข้อความนั้นอยู่ในระดับใด

มาตราส่วนประมาณค่าใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติของผลผลิต และวิธีการปฏิบัติงานรวมถึงการวัดทางบุคลิกภาพ

ชนิดของมาตราส่วนประมาณค่า

1. กำหนดเป็นตัวเลข (Numerical Rating Scale) รายการแต่ละข้อให้ผู้สังเกตระบุว่าผู้ถูกสังเกตมีคุณลักษณะตรงกับหมายเลขใด ตัวเลขจะแสดงความมากน้อยของคุณลักษณะของผู้ถูกสังเกต

2. เปรียบเทียบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Comparative Rating Scale) ลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าแบบนี้ จะมีข้อความที่เป็นคุณลักษณะไว้ให้ แล้วเปรียบเทียบในปริมาณที่มากน้อย โดยมีตัวเลขกำกับไว้ให้

3. การจัดอันดับคุณภาพ (Ranking) เป็นการจัดอันดับสูงต่ำ โดยเปรียบเทียบผลงานของผู้ปฏิบัติทุก ๆ คนจัดเรียงลำดับตั้งแต่คนที่ 1 จนถึงอันดับสุดท้าย

ข้อควรระวังในการใช้มาตราส่วนประมาณค่า

1. อิทธิพลของปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง อย่าให้ปัจจัยนั้น ๆ มีอิทธิพลเหนือปัจจัยอื่น ๆ ไม่ว่าในทางดีหรือไม่ไม่ควรจะให้มียุทธผลต่อการประเมินบุคคลนั้นในปัจจัยอื่น ๆ ข้อบกพร่องเหล่านี้ในทางวิชาการเรียกว่า Halo Effect วิธีหลีกเลี่ยงอาจทำได้โดยทำการประเมินทุก ๆ คนในหัวข้อเดียวกันก่อนแล้วค่อยประเมินหัวข้ออื่น ๆ

2. ความเคร่งครัดหรือหย่อนยาน เรื่องนี้มักเป็นข้อเสียของวิธีการประเมินผลแบบให้คะแนน เนื่องจากผู้ประเมินมักจะประเมินให้คะแนนสูงไว้ก่อน เพราะอยากจะช่วยนักเรียน หรือเพราะกลัวว่าจะเป็นการสะท้อนถึงตัวผู้สอนว่าทำการสอนที่ใช้ไม่ได้เลย ทำให้การเรียนของนักเรียนไม่ดี บางคนก็อาจเข้มงวดจึงกดคะแนนการประเมินผลต่ำ ดังนั้นก่อนการประเมินผลถ้าหากได้ปฐมนิเทศและตกลงกันเสียก่อนให้ทุกคนเข้าใจหลักการที่เหมือนกันจะช่วยให้การประเมินผลนั้นใกล้เคียงความจริงมากขึ้น หรือจัดทำคู่มือในการประเมินแจกให้ผู้ประเมิน

3. แนวโน้มสายกลาง (Central Tendency) ผู้ประเมินบางคนไม่แน่ใจหรือไม่รู้จักคุณลักษณะที่จะประเมินดีก็มักจะเดินสายกลาง โดยให้คะแนนทุกคนหรือส่วนใหญ่ที่ “ระดับปานกลาง” หหมด

4. อิทธิพลจากสิ่งอื่น ๆ ถ้าไม่ได้ระวังในการชี้แจงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลให้แก่ผู้ประเมินก็อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ ดังนั้นการประเมินผลจึงควรทำเพื่อวัตถุประสงค์หลายอย่างรวมกันในครั้งเดียวและควรกำหนดระยะเวลาอย่าให้ใกล้เคียงกับเวลาที่มีเหตุการณ์อะไรเป็นประจำ

การพิจารณาคูณภาพของแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า

การพิจารณาคูณภาพของแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วย (อนันต์ ศรีโสภณ. 2534 : 100-107)

1. การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis)

2. ความเที่ยงตรง (Validity)
3. ความเชื่อมั่น (Reliability)
4. ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (Raters) ในกรณีที่มีผู้ประเมินหลายคน

1. การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความกำกวมของภาษาที่ใช้เขียน โดยการตรวจสอบเองเบื้องต้น และโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. ความเที่ยงตรง (Validity) แบบมาตราส่วนประมาณค่า เราใช้ทำการประเมินความประพฤติและการกระทำต่าง ๆ นี้ สามารถวัดพฤติกรรมเนื้อหาที่ต้องการได้มากน้อยเพียงใดนั้น อาจจะต้องพิจารณาเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อทั้งหมดว่าวัดตามเนื้อหานั้นจริงหรือไม่ บางครั้งอาจให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาร่วมด้วย

นอกจากจะพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว บางทีอาจจะต้องพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่จะวัดอีกด้วย

3. ความเชื่อมั่น (Reliability) แม้ว่าการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าจะมีรูปแตกต่างกันไปบ้างก็ตาม ผู้ประเมินจะต้องเป็นผู้ที่ทราบและเข้าใจในตัวผู้ถูกประเมินเป็นอย่างดี เช่น ให้ผู้สังเกตหรือผู้ประเมิน กาเครื่องหมายลงบนตัวเลขที่แสดงระดับหรือคุณของการกระทำ

4. ความเชื่อมั่นผู้ประเมิน (Raters) ในกรณีที่มีหลายคน

ในกรณีที่มีผู้ให้คะแนนเกินกว่าสองคนอาจใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน Analysis of Variance ในการหาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน หรือใช้ Kendall Coefficient of Concordance : W

2. การสังเกต

การวัดความสามารถในการกระทำของผู้ปฏิบัติ การสังเกตเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง เทคนิคการสังเกตเป็นวิธีการใช้เครื่องมือชนิดนั้น ๆ เช่น การใช้แบบสำรวจรายการ การใช้มาตราส่วนประมาณค่า การใช้แผนภาพแสดงการปฏิบัติงาน และบันทึกย่อยต่าง ๆ เทคนิคการสังเกตยังรวมถึงการจดบันทึกด้วย

ประโยชน์ของการสังเกต

1. ทำให้ทราบความสามารถในการทำงานของผู้เรียนรวมไปถึงทักษะในการทำงาน วิธีการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน
2. เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. ทำให้ครูได้แนวทางในเรื่องรายละเอียดของเด็ก สามารถแก้ไขเกี่ยวกับข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเด็ก และมีความเข้าใจในตัวเด็กดีขึ้น

การทำให้การสังเกตมีความเที่ยงตรง (Validity Observation)

การสังเกตมีจุดบกพร่องใหญ่ ๆ อยู่ 2 ประการ คือ ความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงในการสังเกต ผู้ที่จะสังเกตสามารถทำให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรงกับวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงได้ ดังนี้

1. ระยะเวลาที่สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล อย่าสังเกตเพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินใจ ต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้งและจะต้องสังเกตในเวลาที่แตกต่างกัน
2. ควรใช้ผู้สังเกตมากกว่า 1 คน เพราะจะทำให้ความลำเอียงในการสังเกตลดน้อยลงได้จะเพิ่มความเชื่อมั่นในการสังเกตด้วย
3. มีการทำบันทึกทันทีและแปลผลการสังเกตหลังบันทึก
4. แบบจดบันทึกควรจะเป็นการบันทึกพฤติกรรมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้น
5. ควรมีคู่มือในการสังเกตควบคู่กันกับแบบบันทึกผลการสังเกต คู่มือนี้ควรระบุบอกลักษณะของพฤติกรรมที่จะสังเกตได้ วิธีการจดบันทึก ตลอดจนเกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้สังเกตควรจะได้ศึกษาคู่มือก่อนทำการสังเกต

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 125-126) ได้กล่าวไว้ถึงองค์ประกอบของการสังเกต ดังนี้

องค์ประกอบของการสังเกต

การสังเกตสามารถใช้เป็นการวัดคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลทั้งที่เป็นพฤติกรรมการแสดงออกอยู่เป็นประจำจนเป็นปกติวิสัยก็ตาม ในการที่จะสังเกตสิ่งใดนั้นต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ประการคือ

1. สิ่งที่จะสังเกตในทางการศึกษาสิ่งที่ต้องการจะสังเกตก็คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ส่วนใหญ่จะเป็นคุณลักษณะด้านวิภาววิสัย เช่น ความสนใจการปรับตัว บุคลิกภาพ เป็นต้น กับคุณลักษณะด้านการปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ วิธีการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติ และผลงานปฏิบัติ

2. ผู้สังเกต จะใช้ประสาทสัมผัสเป็นเครื่องมือที่จะตรวจสอบหรือจำแนก พฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 136) กล่าวว่า ผู้สังเกตจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 ความตั้งใจของผู้สังเกต (Attention) ในการสังเกตพฤติกรรมของสิ่งใด ผู้สังเกตมีเป้าหมายที่จะสังเกตว่าจะศึกษาสิ่งใด จะต้องสะกดให้แน่วแน่ในการสังเกตแต่สิ่งนั้น จิตใจไม่ไขว่เขวไปมา และจะต้องสังเกตไปที่ละอย่างอย่างถูกต้อง

- 2.2 ประสาทสัมผัส (Sensation) ทางด้านประสาทสัมผัสต้องแน่ใจว่าประสาทสัมผัสของผู้สังเกตจะต้องทำงานปกติ เช่น หูไม่หนวก ตาไม่บอด

2.3 การรับรู้ (Perception) ในการสังเกตสิ่งที่กำลังศึกษาผู้สังเกตจะต้องมีการรับรู้ที่ดี เมื่อรับรู้มาแล้วก็สามารถแปลความหมายออกมาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องด้วย

หลักการสังเกต

1. มีจุดมุ่งหมาย ต้องทราบว่าจะสังเกตพฤติกรรมในเรื่องใด พร้อมทั้งแจกแจงการแสดงออกของพฤติกรรมนั้นให้ละเอียด
2. การรับรู้รวดเร็ว ผู้สังเกตสามารถมองเห็นพฤติกรรม หรืออาการที่เด็กแสดงออกมาได้อย่างรวดเร็ว เพราะการแสดงพฤติกรรมบางชนิดเมื่อแสดงออกมาแล้วจะผ่านไปไม่เกิดซ้ำบ่อย ๆ หรือไม่อาจเกิดขึ้นอีกเลยก็ได้
3. สังเกตหลายคน หรือหลายครั้ง วิธีการที่จะทำให้ผลการสังเกตที่ได้เป็นที่เชื่อถือได้ หรือมีความเชื่อมั่นสูง ถ้าเป็นไปได้ควรใช้ผู้สังเกตหลายคน เช่น 2 – 5 คน
4. สังเกตให้ตรงกับความจริง การสังเกตที่ดีต้องพยายามให้ได้พฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นธรรมชาติที่แท้จริงของเด็กมากที่สุด จึงจะเกิดคุณภาพ
5. มีการบันทึกผลอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ซึ่งการบันทึกมีอยู่ 2 แบบ คือ
  - 5.1 บันทึกโดยใช้เครื่องหมายว่าเด็กแสดงสิ่งนั้นออกมากี่ครั้ง
  - 5.2 บันทึกโดยการจัดกลุ่ม

นอกจากนี้ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 139) ได้กล่าวว่าในการสังเกตนั้นมักจะพบอุปสรรคอยู่หลายประการ ดังนี้

1. คนเรามักจะมองเห็นแต่ในสิ่งที่ตนเองรู้และจะมองดูได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง แต่ถ้าสิ่งใดไม่มีพื้นความรู้มาก่อน มักจะสังเกตไม่ค่อยได้ ดังนั้นในการสังเกตพฤติกรรมใดในแต่ละครั้งจะต้องศึกษาอย่างละเอียดลึกซึ้ง
2. คนเรามักจะแปลสิ่งที่พบเห็นโดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นที่ตั้ง และมักจะเชื่อในประสบการณ์ของตนเอง
3. คนเรามักจะมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แตกต่างจากสิ่งที่ป็นจริงไม่มากนักน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้
  - 3.1 อารมณ์ (Emotion)
  - 3.2 แรงจูงใจ (Motivation)
  - 3.3 ความรังเกียจเดียดฉันท์ (Prejudice)
  - 3.4 ปัญญา (Mental Set)
  - 3.5 ความรู้สึกในคุณค่า หรือคุณธรรม (Sense of Value)
  - 3.6 สภาพทางด้านร่างกาย (Physical Condition)
  - 3.7 การสรุปผิด (Error of Inference)

กรมวิชาการ (2539:5-6) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติในกลุ่มงานพื้นฐาน อาชีพที่เน้นด้านการปฏิบัติ ผู้สร้างเครื่องมือจะต้องเลือกเครื่องมือชนิดที่เหมาะสมกับ จุดประสงค์ที่ต้องการวัด สามารถสร้างได้ง่ายและเหมาะสมที่จะใช้ในระดับประถมศึกษา คือ

1. แบบเขียนตอบ
2. แบบมาตรฐานประมาณค่า
3. แบบตรวจสอบรายการ

รายละเอียดโดยรวมของเครื่องมือในลักษณะต่าง ๆ มีดังนี้

1. การสังเกต การสังเกตที่ดีจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพการณ์ตามปกติ เพื่อจะได้ข้อมูลตามความเป็นจริง การสังเกตอาจจะทำได้โดยผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วย เหมือนเป็นสมาชิก หรืออาจจะแอบดูอยู่ที่ยื่น โดยไม่ให้ผู้สังเกตรู้ตัวก็ได้ในการสังเกตจะต้องมีการวางแผนเสียก่อนว่า สังเกตเมื่อไร สังเกตอะไรบ้าง ตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง นอกจากนั้นจะต้องเตรียมบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น มาตรฐานประมาณค่า การบันทึกต่าง ๆ หรือแบบสำรวจพฤติกรรม เป็นต้น

2. การจัดอันดับ เป็นวิธีการที่จะเรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ ซึ่งจะสามารถใช้ในการวัดวิธีการ หรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการวัดผลมากกว่า การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น ถ้าจัดอันดับคุณสมบัติใดคุณสมบัติหนึ่งที่จำเพาะ และมีคำจำกัดความของคุณสมบัตินั้นชัดเจน แต่ถ้าจัดอันดับหลายอย่างในคราวเดียวกันจะทำให้ความเชื่อมั่นต่ำลง ตัวอย่างเช่นในการเรียนขับรถ ครูจัดอันดับเกี่ยวกับความสามารถในการหยุดรถอย่างเดียว ไม่ใช่การจัดอันดับความสามารถในการใช้รถ ในการจัดอันดับคุณภาพผลงานซึ่งมักจะใช้มากในการสอบการปฏิบัตินั้น ครูอาจแบ่งคุณภาพของผลงานออกเป็นหลายประการ แล้วจัดอันดับทีละคุณภาพ

10. การตรวจให้คะแนนการทดสอบ

การเลือกรูปแบบในการให้คะแนนการสอบภาคปฏิบัติ นั้น เราควรทำก่อนที่จะออกข้อสอบจะต้องคำนึงถึงวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมั่นสูงมาใช้ในการตรวจให้คะแนน ชาวนา ขวลิตธำรง (2534 : 45-50) ได้กล่าวถึงการตรวจให้คะแนนของการทดสอบ ดังนี้

การตรวจให้คะแนนการทดสอบการจำแนก เป็นการตรวจให้คะแนนเช่นเดียวกับแบบ ถูกผิด จับคู่ เลือกตอบ เต็มคำ หรือบรรยายตามชนิดของข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ สำหรับเด็กเล็ก ๆ หรือผู้สอบที่เขียนหนังสือไม่ได้ก็จำเป็นต้องใช้แบบปากเปล่า ในกรณีเช่นนี้ ขณะดำเนินการสอบ ครูหรือผู้ดำเนินการสอบจะต้องบันทึกคำตอบแต่ละคำตอบของนักเรียนแต่ละคนลงไปใ้ในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้

การให้คะแนน ถ้านักเรียนตอบโดยบันทึกคำตอบในแต่ละข้อด้วยข้อความหนึ่งหรือประโยค ก็ให้คะแนนโดยใช้วิธีเดียวกับการให้คะแนนแบบบรรยายสั้น ๆ ซึ่งอาจจะให้คะแนนเป็น ถูก 1 ผิด 0 หรือถูกต้องสมบูรณ์ 2 ถูกไม่สมบูรณ์ 1 ผิด 0 เป็นต้น การกำหนดคะแนนเต็มในแต่ละข้ออาจไม่เท่ากันก็ได้ขึ้นอยู่กับน้ำหนักความสำคัญและความหมาย

การตรวจให้คะแนนการทดสอบสถานการณ์จำลอง และตัวอย่างงาน วิธีการให้คะแนน “กระบวนการทำงาน” หรือ “ผลงาน” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการแปลผลการทดสอบ การปฏิบัติให้ได้ความหมายที่ถูกต้อง จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้ / สร้างเครื่องมือด้วยความระมัดระวัง การสร้างเครื่องมือจะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมั่นในการวัด ความสะดวกสำหรับครูผู้ใช้ และความเหมาะสมของชิ้นงาน เครื่องมือที่ใช้กันมากในการให้คะแนน ได้แก่ แบบตรวจสอบ (Checklist) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scales) และแบบบันทึกย่อ (Anecdotal Forms)

การให้คะแนนโดยใช้แบบตรวจสอบ และมาตรฐานประมาณค่า อยู่ในรูปของมาตรวัด (Scales) แบบต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรฐานการวัดเชิงปริมาณ (Quantitative Scales) เป็นการให้คะแนนในรูปความถี่ของพฤติกรรมที่ปรากฏออกมา ครูผู้ให้คะแนนจะต้องสังเกตพฤติกรรมในกระบวนการทำงาน หรือผลงานของนักเรียน และบันทึกความถี่ในแบบฟอร์มที่จัดเตรียมไว้สำหรับงานนั้น ๆ มาตรฐานการวัดส่วนใหญ่ จะมีระหว่าง 2 ถึง 5 ระดับ

2. มาตรฐานวัดเชิงคุณภาพ (Qualitative Scales) เป็นการพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนในรูประดับคุณภาพของงานว่า ดีมากน้อยเพียงใด มักนิยมใช้ 3 หรือ 5 ระดับ

3. มาตรฐานการวัดสถานภาพ (Status Scales) เป็นการพิจารณาในรูป “ความดี” ของพฤติกรรมของนักเรียน เปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง แล้วตัดสินว่า “สูงกว่า” หรือ “ต่ำกว่า” ระดับเฉลี่ยในกลุ่มอ้างอิงโดยทั่วไปนิยมใช้ 2 หรือ 5 ระดับ

4. มาตรฐานวัดเชิงพรรณนา (Descriptive Scales) เป็นการให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติงาน หรือลักษณะของงานตามที่บรรยายไว้

5. มาตรฐานวัดผลงาน (Product Scales) เป็นการให้คะแนนผลงานของนักเรียน โดยนำไปเทียบกับผลงานที่เป็นเกณฑ์ในแต่ละระดับ

ในการกำหนดมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้ จะต้องมิเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะใช้เป็นหลักในการพิจารณาคัดสิน การกำหนดมาตรฐานไม่ได้ดูเพียงแต่ละลักษณะเนื้อหาของกิจกรรม จะต้องดูที่อายุของนักเรียนและจุดประสงค์ของวิชาด้วย ในการนิยามมาตรฐานการปฏิบัติงานมีสิ่งตีพิมพ์จำนวนมากที่ช่วยในการกำหนดมาตรฐานได้อย่างเที่ยงตรง เช่น หนังสือ

แบบเรียน ตำราต่าง ๆ คู่มือครู และเอกสารที่จัดพิมพ์โดยสมาคมอาชีพนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาประกอบในการกำหนดเกณฑ์ให้ได้มาตรฐานแน่นอน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างแบบประเมินในประเทศ

การพิจารณาดัดสินคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานต่าง ๆ ได้มีการสร้างแบบประเมินหรือเกณฑ์เพื่อประเมินการดำเนินงานซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ กัน ดังนี้

สุวัช เกาเพิ่ม (2544) ได้ทำการสร้างแบบประเมินมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มศรีนครินทร์ การศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน มีรายข้อการประเมิน 61 ข้อ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การจัดองค์กร/โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 13 ข้อ

มาตรฐานที่ 2 การส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 8 ข้อ

มาตรฐานที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของนักเรียน ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 9 ข้อ

มาตรฐานที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาครูบุคลากรตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 11 ข้อ

มาตรฐานที่ 5 การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่น ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 7 ข้อ

มาตรฐานที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยรายข้อการประเมิน จำนวน 13 ข้อ

ใช้แบบประเมินมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 50368 ถึง 24.944 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง มีค่าระหว่าง 0.506 ถึง 0.834 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินแต่ละมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.8678 ถึง 0.9233 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.9727

เพ็ญนภา สำเลิศรัมย์ (2541) ได้สร้างแบบประเมินเพื่อคัดเลือกสถานศึกษาเข้ารับรางวัลระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินครอบคลุม 5 ด้าน คือด้านคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการ ด้านธุรการ ปกครอง และบริการ ด้านความพร้อมด้านปัจจัยการจัดการศึกษา และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยในการใช้

เทคนิคเดลฟาย โดยแต่ละข้อของแบบประเมินจะให้ระดับคะแนนไว้ 4 ระดับ คือ 1 , 2, 3 และ 4 เมื่อนำไปทดลองใช้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินเท่ากับ .74 และค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินเท่ากับ .75

ยุพาวดี รัชดาพรรณานิกุล (2540) การศึกษาคั้งนี้เพื่อสร้างแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเครือคาทอลิก กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ ด้านปรัชญาและแนวโยบายของโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานธุรการและการเงิน ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่และदानประสิทธิผลของโรงเรียน

ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีค่าระหว่าง 0.5770 ถึง 0.9082 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน พบแต่ละด้านมีค่าระหว่าง 0.9009 ถึง 0.9592

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 280 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 คน

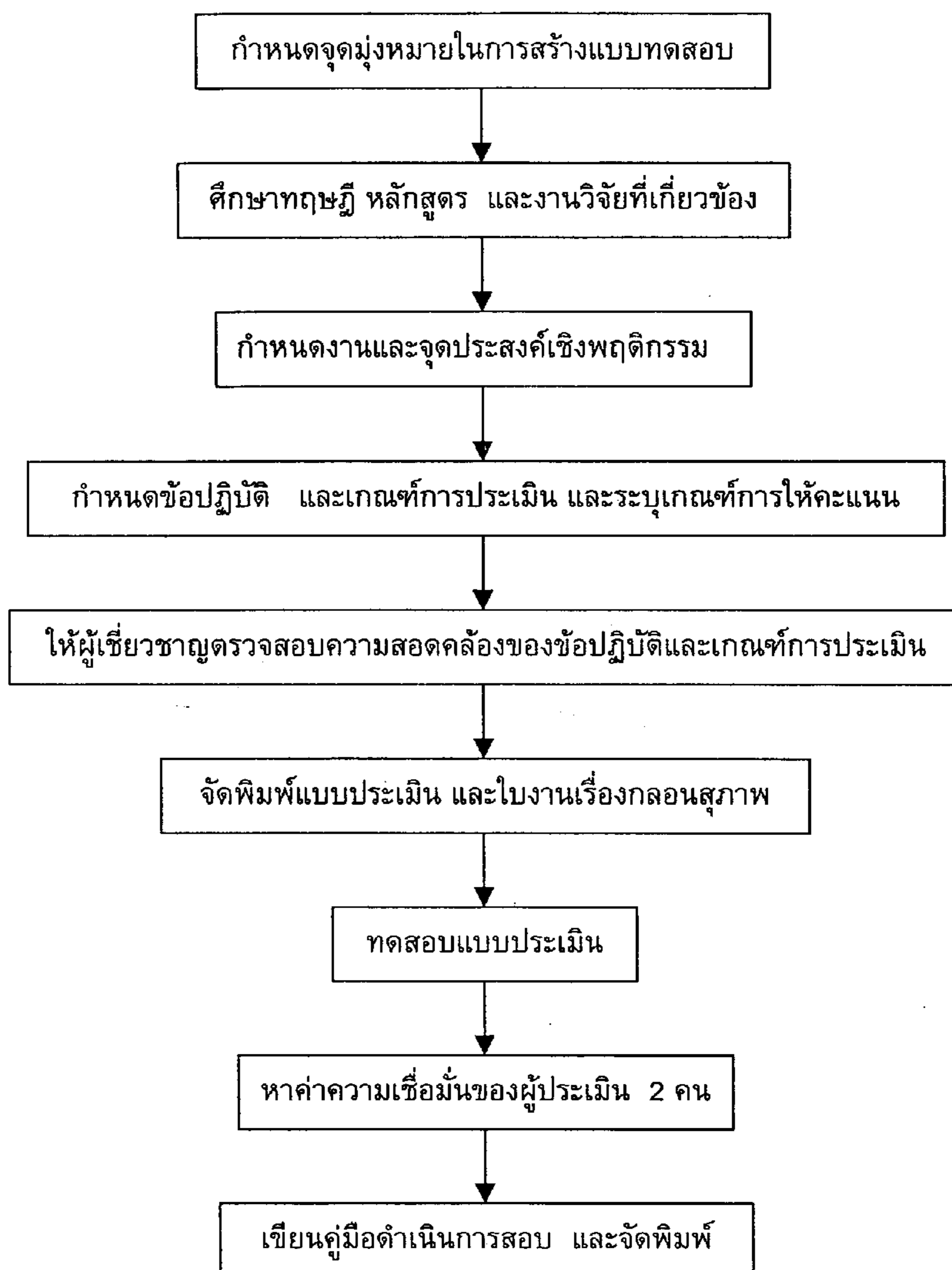
โดยการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 15 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 15 คน รวมเป็น 30 คน

เนื้อหา

บทกลอนที่นำมาใช้ทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ คัดเลือกจากหนังสือเรียนภาษาไทย ท.101 ท.102 ชุด ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติ การอ่านทำนองเสนาะ มีขั้นตอนการสร้างดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นในการสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

จากภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติการอ่านทำนองเสนาะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมิน

1.1. เพื่อสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินที่สร้างขึ้นด้านความเที่ยงตรงความเชื่อมั่น
ของผู้ประเมิน 2 ท่าน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ
สร้างแบบประเมิน พร้อมทั้งศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ท.101
ท.102 ชุด ทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาเนื้อหาของบทกลอน

3. กำหนดงานและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

กำหนดการอ่านบทร้อยกรองตามหลักสูตรโดยเชิญอาจารย์ผู้สอนมี
ประสบการณ์ทางการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเข้าร่วม
วิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและการปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดบทร้อยกรอง 5 บทที่คล้ายคลึง
กัน และคัดเลือกบทกลอนที่มีคำควบกล้ำ ร ล ว และคำอ่านที่มีความยากง่ายใกล้เคียงกันที่สุด
เพียง 3 บท พร้อมทั้งเขียนข้อปฏิบัติ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมออกมาได้ดังนี้

ตาราง 1 ข้อปฏิบัติและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	ข้อปฏิบัติ
1. สามารถปฏิบัติท่าทางการอ่าน กลอนสุภาพได้ถูกต้อง	ขั้นเตรียมท่าทางการอ่าน -ลักษณะท่าทางขณะอ่านทำนองเสนาะ
2. สามารถอ่านออกเสียงกลอน สุภาพได้ถูกต้อง	ขั้นกระบวนการปฏิบัติ -อ่านถูกอักขรวิธี คำควบกล้ำ ร ล ว -อ่านถูกจังหวะ ทำนอง -อ่านเว้นวรรคตอน - อ่านทอดเสียงในคำสุดท้ายของแต่ละวรรค

4. นำข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้มาสร้างเกณฑ์การประเมินโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ขั้นเตรียม และตอนที่ 2 ขั้นกระบวนการปฏิบัติ พร้อมทั้งระบุเกณฑ์การตรวจให้
คะแนนในแต่ละขั้นตอน จำนวน 4 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3

5. ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเกณฑ์การตรวจให้
คะแนนของแบบประเมิน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ ตามวิธีของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539, 248-249 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambleton.
1977) คัดเลือกข้อที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้นนี้ สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในข้อปฏิบัตินั้นได้หรือไม่ โดยการพิจารณาให้นำหนักดังนี้

- +1 คือ รู้สึกแน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดนั้นสามารถวัดได้จริงตามข้อปฏิบัตินั้น
- 0 คือ รู้สึกไม่แน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดนั้นสามารถวัดได้จริงตามข้อปฏิบัตินั้น
- 1 คือ รู้สึกแน่ใจว่าเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดนั้นไม่สามารถวัดได้จริงตามข้อปฏิบัตินั้น

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>ตอนที่ 1 ขั้นเตรียม</p> <p>ลักษณะท่าทางขณะ อ่านทำนองเสนาะ</p> <p>- ท่าทางการยืนหรือนั่งสุภาพ</p> <p>-ท่าทางการถือหนังสือ มือซ้ายประคองหนังสือ มือขวาเตรียมพลิกหน้า ต่อไป</p> <p>-สบสายตามผู้ฟังบางครั้ง ในขณะที่อ่าน</p>	<p>ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ปฏิบัติ</p> <p>3 คะแนน เมื่อปฏิบัติครบทุกข้อ</p> <p>2 คะแนน เมื่อปฏิบัติบกพร่อง 1 ข้อ</p> <p>1 คะแนน เมื่อปฏิบัติบกพร่อง 2 ข้อ</p> <p>0 คะแนน เมื่อไม่ปฏิบัติข้อใดเลย</p>			
<p>ตอนที่ 2 ขั้นกระบวนการปฏิบัติ</p> <p>1. อ่านถุกอักขรวิธี การควบกล้ำ ร ล ว</p> <p>2. -</p> <p>3. -</p>	<p>3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย</p> <p>2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง</p> <p>1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง</p> <p>0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง</p> <p>-</p> <p>-</p>			

ผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน พบว่ามีดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1 จึงถือว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้น สามารถใช้เป็นเกณฑ์การประเมินในข้อปฏิบัติแต่ละข้อได้

- 3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย
- 2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง
- 1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง
- 0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย จากแบบทดสอบภาคปฏิบัติการอ่าน ทำนองเสนาะ ดังนี้

1. เก็บข้อมูลการอ่านทำนองเสนาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 13.50-15.30 น.กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ
3. แนะนำและชี้แจงให้อาจารย์ที่จะเป็นผู้ประเมินผลการสอบอ่านทำนองเสนาะ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสอบและวิธีดำเนินการสอบ ตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน
4. นำไปงานกลอนสุภาพไปทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ ทดสอบกับนักเรียน โดยดำเนินการสอบ ดังนี้
  - 4.1 เตรียมไปงานกลอนสุภาพไว้ 3 ไปงาน ให้นักเรียนเลือกโดยให้นักเรียน จับฉลากว่าจะได้ไปงานที่ 1 ไปงานที่ 2 หรือไปงานที่ 3 ในการสอบอ่านทำนองเสนาะ
  - 4.2 นักเรียนอ่านกลอนสุภาพจากไปงานที่เลือกได้ โดยมีครูผู้สอน และ ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินจากเกณฑ์การให้คะแนนที่เตรียมไว้
5. ก่อนดำเนินการสอบ. ชี้แจงให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ และ ขอความร่วมมือในการสอบ เพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง
6. นำผลการสอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ พื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าทางสถิติดังนี้

1. สถิติเบื้องต้น
  - 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ ($\bar{X}$)
  - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งคำนวณจากสูตรของโรวินेलลีและแอมเบิลตัน (Rovinelli and Nambleton. 1977) ดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2539 : 249 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Nambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2. หาค่าความเชื่อมั่นของการประเมินของผู้ประเมิน 2 ท่าน โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2539 : 252)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปร X กับ ตัวแปร Y

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y ทุกคู่

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบ

2.3. การทดสอบนัยสำคัญของของค่าสหสัมพันธ์ของการประเมินของผู้ประเมิน 2 ท่านด้วยการทดสอบ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 249 – 250)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}, df = N - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงของ t

r แทน เป็นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดา

N จำนวนผู้ถูกประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X1	แทน	ผู้ประเมินคนที่ 1
X2	แทน	ผู้ประเมินคนที่ 2
r_{12}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาค่าความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน

ตอนที่ 2 การทดสอบ

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาค่าความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน

ค่าความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน โดยผู้วิจัยตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) ของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมิน โดยใช้วิธีโรวิเนลลี และแฮมเบิลตัน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนเรื่องการอ่านทำนองเสนาะ

ข้อปฏิบัติงาน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการประเมิน
		1	2	3	4	5	
1	เกณฑ์ 0, 1, 2, 3	1	1	1	1	1	1
2	เกณฑ์ 0, 1, 2, 3	1	1	1	1	1	1
3	เกณฑ์ 0, 1, 2, 3	1	1	1	1	1	1
4	เกณฑ์ 0, 1, 2, 3	1	1	1	1	1	1
5	เกณฑ์ 0, 1, 2, 3	1	1	1	1	1	1

จากตาราง 5 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมินหลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเป็น 1 ทุกข้อ จึงถือว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้นนี้สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนในข้อปฏิบัติแต่ละข้อได้

ตอนที่ 2 การทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไทรน้อย จำนวน 30 คน โดยมีผู้ประเมิน 2 ท่าน

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ โดยผู้ประเมิน 2 ท่าน

แบบประเมิน	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	$(\bar{X})$		SD	
			X1	X2	X1	X2
การอ่านทำนองเสนาะ	5	15	10.2	10.13	2.67	2.59

จากตาราง 6 ปรากฏว่าแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 เท่ากับ 10.2 และผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 10.13 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทดสอบการอ่านทำนองเสนาะสามารถอ่านทำนองเสนาะได้ค่อนข้างดีเพราะมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 เท่ากับ 2.67 และผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 2.60

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

เมื่อนำแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะไปทดสอบกับนักเรียน และได้นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน ของแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 คน					
นักเรียนคนที่	ผู้ประเมินคนที่ 1	X ²	ผู้ประเมินคนที่ 2	Y ²	XY
1	11	121	12	144	132
2	7	49	9	81	63
3	8	64	9	81	72
4	13	169	11	121	143
5	13	169	13	169	169
6	8	64	7	49	56
7	11	121	12	144	132
8	8	64	9	81	72
9	13	169	13	169	169
10	13	169	14	196	182
11	12	144	11	121	132
12	14	196	13	169	182
13	13	169	13	169	169
14	11	121	9	81	99
15	13	169	11	121	143
16	7	49	9	81	63
17	11	121	10	100	110
18	5	25	4	16	20
19	5	25	4	16	20
20	7	49	7	49	49
21	11	121	12	144	132
22	12	144	12	144	144
23	13	169	12	144	156
24	8	64	7	49	56
25	10	100	11	121	110
26	9	81	9	81	81
27	11	121	11	121	121
28	6	36	7	49	42
29	12	144	11	121	132
30	11	121	12	144	132

$$\Sigma X = 306$$

$$\Sigma X^2 = 3328$$

$$\bar{X} = 10.2$$

$$\Sigma Y = 304$$

$$\Sigma Y^2 = 3276$$

$$\bar{Y} = 10.13 \quad \Sigma XY = 328$$

$$r_{12} = 0.90$$

จากตาราง 7 ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน (สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน)
 $r_{12} = 0.90$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้ประเมินแต่ละคนประเมินผู้เข้ารับ
การทดสอบแต่ละคนด้วยคะแนนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือมีความคงที่ในการประเมิน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 280 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนไทรน้อย ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย จากแบบทดสอบภาคปฏิบัติการอ่านทำนองเสนาะ ดังนี้

1. เก็บข้อมูลการอ่านทำนองเสนาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 เวลา 13.50-15.30 น.กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
2. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ
3. แนะนำและชี้แจงให้อาจารย์ที่จะเป็นผู้ประเมินผลการสอบอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสอบและวิธีดำเนินการสอบตลอดจนเกณฑ์การให้คะแนน
4. นำใบงานกลอนสุภาพไปทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ ทดสอบกับนักเรียนโดยดำเนินการสอบ ดังนี้
  - 4.1 เตรียมใบงานกลอนสุภาพไว้ 3 ใบงาน ให้นักเรียนเลือกโดยให้นักเรียนจับฉลากว่าจะได้ใบงานที่ 1 ใบงานที่ 2 หรือใบงานที่ 3 ในการสอบอ่านทำนองเสนาะ
  - 4.2 นักเรียนอ่านกลอนสุภาพจากใบงานที่เลือกได้ โดยมีครูผู้สอน และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินจากเกณฑ์การให้คะแนนที่เตรียมไว้

5. ก่อนดำเนินการสอบ ชี้แจงให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ และขอความร่วมมือในการสอบ เพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง

6. นำผลการสอบมาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ จำนวน 5 ข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 เท่ากับ 10.20 และผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 10.13 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ 1 เท่ากับ 2.67 และผู้ประเมินคนที่ 2 เท่ากับ 2.60

2. ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่านมีค่า เท่ากับ 0.90

อภิปรายผล

ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน

พบว่าผู้ประเมินแต่ละคนประเมินผู้เข้ารับการทดสอบแต่ละคนด้วยคะแนนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือมีความคงที่ในการประเมินซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับของอัจฉรา อรุณรักษ์สมบัติ (2543 : 62) ที่มีค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับ อยู่ระหว่าง 0.90 – 0.95 เป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูงมากใกล้เคียงกับงานวิจัยของอิศราภรณ์ แซ่ตั้ง (2542 : 69) การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติตารางทำงานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9855 และงานวิจัยของ มุสดี อัสวสุชัยวิกรม (2537 : 59) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชางานผ้า และการตัดเย็บ 1 หมวดวิชาคหกรรมของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสระบุรี ความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 3 ท่าน ของแบบทดสอบงานเสื้อคอกลม และงานเสื้อคอฮาวาย ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร Kendall Coefficient of Concordance เท่ากับ 0.9892 และ 0.9601 ตามลำดับเหตุที่ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมินสูงอาจเป็นผลมาจากการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนดีมีความชัดเจนแน่นอนใช้ภาษาไม่กำกวม และมีความเป็นปรนัยสูง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 330)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ควรสร้างแบบประเมินในทักษะอื่น ๆ เช่น การเขียน การฟัง เป็นต้น
2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้นเป็นจังหวัด เขตการศึกษา เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง
3. ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป อาจสร้างเกณฑ์การให้คะแนนที่มีระดับต่างกันออกไป เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล เกตุสิริ. (ม.ป.ป.). *เสียงดนตรีในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. กรมวิชาการ. (2535). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ : อรุณสกาลาดพร้าว.
- กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การศึกษา. (2539). *การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่ม กพอ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.พ.*
- กรรณิการ์ วิมลเกษม. (2529). "การอ่านทำนองเสนาะ," ใน *ภาษากับการสื่อสาร*. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- กาญจนา มณีแสง. (2523). *การประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐาน การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- โกวิท ประวาลพุกฤษ์ และสมศักดิ์ สินธุเวชชัย. (2523). *การประเมินในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กำชัย ทองหล่อ. (2525). *หลักภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- จรรยา ม่วงเมือง. (2536). *การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครู ที่มีรูปแบบและผู้ประเมินต่างกัน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนาธิป พรกุล. (2544, กันยายน). "การจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง," *วารสาร วิชาการ*.
- ชาญ ชมมณฑา. (2539). *การสร้างแบบประเมินผู้ตัดสินบาสเกตบอล*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูระวี สุริยจันทร์. (2536). *การทดสอบและประเมินผลพลศึกษา*. เชียงใหม่ : วิทยาลัยพลศึกษา เชียงใหม่.
- เชิดศักดิ์ โฉมวาพันธ์. (2529, ปักษ์หลัง เมษายน). "การวัดผลภาคปฏิบัติ," *มิตรครู*. 12(28).
- เชาวนา ชวลิตธำรง. (2534). "การวัดผลภาคปฏิบัติ," ใน *เอกสารประกอบการอบรมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการวัดผลประเมินผลรายวิชา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- นันทา ขุนภักดี. (2537). *ลักษณะเฉพาะของการอ่านทำนองเสนาะ*. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *คู่มืออาจารย์ : การวัดและการประเมินผล การเรียน การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- บารณี ถาวร. (2541). *ลักษณะคำประพันธ์ไทย*. นครศรีธรรมราช : ไทม์พริ้นติ้ง.

- ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). *การวัดผลและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2536). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2526). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- พิตร ทองชั้น. (2524). *หลักการวัด*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญนภา สำเลิศรัมย์. (2541). *การสร้างแบบประเมินเพื่อคัดเลือกสถานศึกษาเข้ารับรางวัล
ระดับประถมศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). *กระบวนการประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวินี ศรีสุขวัฒนานนท์. (2540, 18 กรกฎาคม.) *เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง
“แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)”* สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ : อักษรอาชีพพัฒนา จำกัด.
- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. (2545, มีนาคม). *วารสารการศึกษา กทม. 25(6)* .
- ยุพาวดี รัชดาพรรณธากุล. (2540). *การสร้างแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในเครือคาทอลิก กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวดี ราชชัยกุล. (2521, กันยายน-ตุลาคม). “*หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*,” *วารสาร
ครุศาสตร์*.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2528). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
_____. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
_____. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2517). *การวัดผลการศึกษาและสถิติเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิริยา บุญชัย. (2523). *การทดสอบและการวัดผลทางผลศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- วิริยาพร พงศ์อาจารย์. (2542). *การประเมินผลการเรียน*. พิษณุโลก : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- วินัย รอดจ่าย. (2542, กรกฎาคม). “*อาชยานรกร่วมทางวัฒนธรรม*,” *วารสารวิชาการ*. 2(7) : 5.

- วัฒน์ บุญจับ.(2538).การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงและการอ่านทำนองเสนาะ.กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- สงบ ลักษณะ. (2543,ตุลาคม). "การวัดและประเมินตามสภาพจริง," เอกสารประกอบ คำบรรยาย.
- ส.วาสนา ประवालพฤษ์. (2539,เมษายน-มิถุนายน). "การวัดผลจากการปฏิบัติจริง," วารสาร สารพัฒนาหลักสูตร.
- _____. (2544). หลักการและเทคนิคการประเมินการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา คุณภาพวิชาการ.
- สมปอง พรหมเปี่ยม. (2536). ทำนองเสนาะทางสุนทรียภาพ. กรุงเทพฯ : ไมด์ พับลิชชิงส์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2528). รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการกรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชานารถ ยอดอินทร์พรหม. (2544,ธันวาคม). "การประเมินตามสภาพจริง," วารสารวิชาการ. 4(12).
- สุนันท์ ศลโกสม. (2534). "การทดสอบภาคปฏิบัติ," ในเอกสารประกอบการอบรมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนา คุณภาพ การวัดผลประเมินผลรายวิชา หลักสูตรระยะสั้น. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- สุภาพ วาดเขียน และอรพินทร์ โภชนดา. (2518). การประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมาลี เพชรศิริ. (2527). แบบประเมินค่าความสามารถกิจกรรมเข้าจังหวะ สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี อารยพงศ์. (2537). ศิลปะการอ่าน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุวัช ภาเพิ่ม. (2544). การสร้างแบบประเมินมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มศรีนครินทร์. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ดิรกานันท์. (2543). การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันถวี นิยมทรัพย์. (2545). การสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติงานเกษตร กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระราม 9 กาญจนภิเษก. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เสนอ ภิรมจิตรผ่อง. (2542). การประเมินผลภาคปฏิบัติ. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

อนันต์ ศรีโสภณ. (2534). เครื่องมือวิจัยและวิธีการตรวจสอบคุณภาพ. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อิสราภรณ์ แซ่ตั้ง. (2542). การสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติตารางทำงาน โดยการใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟท์เอ็กเซล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลการศึกษา

1. นางสาวบุญทวี อรุณมาศ	นักวิชาการศึกษา 8 ว สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1
2. นายสมพงษ์ ตีรพัฒน์	ศึกษานิเทศก์ 9 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย

1. อาจารย์สมศรี บัวเกิด	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
2. อาจารย์จิราพร ควบพิมาย	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา
3. อาจารย์เจริญพร เรืองศรี	อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา
4. อาจารย์จันทร์ภา กิจแสงทอง	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
5. อาจารย์ศุภร ทรงสะอาด	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ภาคผนวก ข
ผลการประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

ตาราง 8 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานชั้นเตรียมการอ่านทำนองเสนาะ

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานชั้นเตรียมการอ่านทำนองเสนาะ					
นักเรียนคนที่	ผู้ประเมินคนที่ 1	X^2	ผู้ประเมินคนที่ 2	Y^2	XY
1	2	4	2	4	4
2	1	1	1	1	1
3	2	4	2	4	4
4	3	9	2	4	6
5	2	4	2	4	4
6	2	4	1	1	2
7	2	4	2	4	4
8	2	4	2	4	4
9	2	4	2	4	4
10	2	4	3	9	6
11	2	4	2	4	4
12	3	9	2	4	6
13	2	4	2	4	4
14	2	4	2	4	4
15	2	4	2	4	4
16	2	4	2	4	4
17	3	9	3	9	9
18	2	4	1	1	2
19	2	4	1	1	2
20	2	4	2	4	4
21	2	4	1	1	2
22	3	9	2	4	6
23	3	9	2	4	6
24	2	4	2	4	4
25	3	9	1	1	3
26	2	4	2	4	4
27	2	4	2	4	4
28	1	2	1	1	1
29	2	4	2	4	4
30	2	4	2	4	4

$\Sigma X = 64$

$\Sigma X^2 = 144$

$\bar{X} = 2.13$

$\Sigma Y = 55$

$\Sigma Y^2 = 102$

$\bar{Y} = 1.83$

$\Sigma XY = 120$

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คนที่ 1 เท่ากับ 0.51

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คนที่ 2 เท่ากับ 0.53

ตาราง 9 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานชั้นปฏิบัติการอ่านทำนองเสนาะ

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานชั้นปฏิบัติการอ่านทำนองเสนาะ					
นักเรียนคนที่	ผู้ประเมินคนที่ 1	X ²	ผู้ประเมินคนที่ 2	Y ²	XY
1	9	81	10	100	90
2	6	36	8	64	48
3	6	36	7	49	42
4	10	100	9	81	90
5	11	121	11	121	121
6	6	36	6	36	36
7	9	81	10	100	90
8	11	121	7	49	77
9	11	121	11	121	121
10	11	121	11	121	121
11	11	121	9	81	99
12	11	121	11	121	121
13	11	121	11	121	121
14	9	81	7	49	63
15	11	121	9	81	99
16	5	25	7	49	35
17	8	64	7	49	56
18	3	9	3	9	9
19	3	9	3	9	9
20	5	25	5	25	25
21	9	81	11	121	99
22	9	81	10	100	90
23	10	100	10	100	100
24	6	36	5	25	30
25	7	49	10	100	70
26	7	49	7	49	49
27	9	81	9	81	81
28	5	25	6	36	30
29	10	100	9	81	90
30	9	81	10	100	90

$\Sigma X = 248$

$\Sigma X^2 = 2117$

$\bar{X} = 8.27$

$\Sigma Y = 249$

$\Sigma Y^2 = 2110$

$\bar{Y} = 8.3$

$\Sigma XY = 2202$

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คนที่ 1 เท่ากับ 2.52

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คนที่ 2 เท่ากับ 2.37

ภาคผนวก ค

คู่มือทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ

คู่มือดำเนินการสอบโดยใช้แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

ลักษณะของแบบประเมิน

แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ประเมินการอ่านทำนองเสนาะเป็นรายบุคคล อาจารย์ผู้ที่ทำการประเมินนักเรียนต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการอ่านทำนองเสนาะ เพราะต้องคอยฟังการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียน เพื่อให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

แบบทดสอบฉบับนี้จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

1. ใบบทกลอนที่ใช้ในการทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ 3 เรื่อง
2. ใบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ
3. ใบเกณฑ์

ใบบทกลอนที่ใช้ในการทดสอบการอ่านทำนองเสนาะ มี 3 เรื่อง แบ่งเป็น 3 ใบ ให้นักเรียนเป็นผู้เลือกบทกลอนในการทดสอบอ่านทำนองเสนาะ

ใบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม และขั้นปฏิบัติ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ซึ่งในการให้คะแนนแต่ละข้อต้องใช้ ใบเกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนนักเรียนแต่ละข้อโดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อจะแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3 ซึ่งในแต่ละระดับคะแนนจะระบุเกณฑ์ในการประเมินไว้อย่างละเอียด ซึ่งผู้ประเมินจะให้คะแนนนักเรียนในระดับใดนั้นต้องพิจารณาว่าการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนตรงกับเกณฑ์ในระดับใด

เมื่อพิจารณาแล้วว่าการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนตรงกับเกณฑ์ในระดับใด ให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในใบประเมิน ตามระดับคะแนนในข้อนั้น

คุณภาพของแบบประเมิน

ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน 2 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.90

การเตรียมการก่อนสอบ

1. ครูผู้สอนทำการสอนการอ่านทำนองเสนาะ โดยที่ครูอ่านให้ฟัง หรือฟังจากแถบบันทึกเสียง
2. ครูให้นักเรียนฝึกการอ่านทำนองเสนาะทุกคน

วิธีดำเนินการสอบ

1. นัดหมายวันสอบ

2. เมื่อถึงวันที่กำหนด ให้นักเรียนทำการอ่านทำนองเสนาะ โดยเลือกบทกลอน 1 บทกลอน จากบทกลอน 3 เรื่อง
3. ครูทำการฟังการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียน โดยมีใบเกณฑ์ประกอบ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในใบประเมินแต่ละข้อ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ
4. รวมคะแนนจากแบบประเมินหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการสอบการอ่านทำนองเสนาะ

ชื่อ..... นามสกุล..... เลขที่..... ม.1/...

แบบประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติ เมื่อนักเรียนปฏิบัติลักษณะท่าทางขณะอ่านทำนองเสนาะ และช่องไม่ปฏิบัติเมื่อนักเรียนไม่ปฏิบัติลักษณะท่าทางขณะอ่านทำนองเสนาะ

ตอนที่ 1

ข้อปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ระดับคะแนน			
			3	2	1	0
ชั้นเตรียม ลักษณะท่าทางขณะอ่าน ทำนองเสนาะ - ท่าทางการยืนหรือนั่งสุภาพ - ท่าทางการถือหนังสือ มือซ้าย ประคองหนังสือ มือขวาเตรียมพลิก หน้าต่อไป - สบตาผู้ฟังบางครั้ง ในขณะที่อ่าน	.....	.....				
		รวม				

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องจำนวนครั้งที่ปฏิบัติผิด เมื่อนักเรียนปฏิบัติอ่านทำนองเสนาะผิดในแต่ละชั้นกระบวนการ

ตอนที่ 2

ข้อปฏิบัติ	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติผิด					ระดับคะแนน			
	1	2	3	4	5	3	2	1	0
ตอนที่ 2 ชั้นกระบวนการปฏิบัติ - อ่านถูกอักขรวิธี คำควบกล้ำ ร ล ว - อ่านถูกจังหวะ ทำนอง - อ่านเว้นวรรคตอน - อ่านทอดเสียงในคำสุดท้าย ของแต่ละวรรค	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
					รวม				

เกณฑ์การให้คะแนนการอ่านทำนองเสนาะ

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน
<p>ตอนที่ 1 ขั้นเตรียม ลักษณะท่าทางขณะอ่านทำนองเสนาะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ท่าทางการยืน หรือนั่งสุภาพ - ท่าทางการถือหนังสือ มือซ้ายประคองหนังสือ มือขวาเตรียมพลิกหน้าต่อไป - สบสายตาคู่ฟังบางครั้ง ในขณะอ่าน 	<p>ตอนที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติครบทุกข้อ 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติ 2 ข้อ 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติ 1 ข้อ 0 คะแนน เมื่อไม่ปฏิบัติข้อใดเลย
<p>ตอนที่ 2 ขั้นกระบวนการปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านถูกอักขรวิธี การควบกล้ำ ร ล ว 2. อ่านถูกจังหวะ ทำนอง 3. อ่านเว้นวรรคตอน 4. อ่านทอดเสียงในคำสุดท้ายของ แต่ละวรรค 	<p>ตอนที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> 3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย 2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง 1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง 0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง <ul style="list-style-type: none"> 3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย 2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง 1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง 0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง <ul style="list-style-type: none"> 3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย 2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง 1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง 0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง <ul style="list-style-type: none"> 3 คะแนน เมื่ออ่านไม่ผิดเลย 2 คะแนน เมื่ออ่านผิด 1-2 ครั้ง 1 คะแนน เมื่ออ่านผิด 3-4 ครั้ง 0 คะแนน เมื่ออ่านผิดมากกว่า 4 ครั้ง

ใบบทกลอนที่ 1

แม่เมื่อเรายังเล็กเป็นเด็กน้อย
 เคยกล่าวถ้อยวอนจันทรารว่าให้สม
 ขอข้าวแกง...แหวน...ให้ห้องปองนิยม
 ขอเตียงตั้งนั่งชมดาวและเดือน

เมื่อเห็นดาวล้อมเดือนกลาดเกลื่อนฟ้า
 ชวนห้องนับดาราที่เป็นเพื่อน
 ระยับระยิบพริบตาดาวพราวเลื่อน
 แต่ดวงเดือนเด่นสว่างกลางโพยม

ไบบทกลอนที่ 2

พอแดดพริ้มยิ้มพรายกับชายฟ้า
 โลกก็จ้าแจ่มหวังด้วยรังสี
 หยาดอรุณอุ้ณห้าเหมือนนารี
 แพรรพีห่มภพอบหนาวคลาย
 เพียงจะพลิกแผ่นฟ้าลงมาฝัน
 กับแสงอันอ่อนอ่อนอรุณฉาย
 เราคนท้อรอหวังซังกะตาย
 หวังชีพพรายอุ้บบ้างอย่างอรุณ

ไบบทกลอนที่ 3

ดูกาบหอยรอยคลื่นกระเซ็นสาด
ก็เกลื่อนกลางทรายประพรายสี
เป็นหลายอย่างลางลูกก็เรียวยาวรี
โอ้เช่นนี้แม่มาด้วยจะดีใจ

จะเซยชมก้มเก็บไปกลางหาด
เห็นประหลาดก็จะถามตามสงสัย
พี่ไม่รู้ก็จะชวนสำรวจไป
ถึงเหนื่อยใจจะค่อยเบาบรรเทาคลาย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-ชื่อสกุล

นางสาวขวัญภา สุขกริต

วัน เดือน ปีเกิด

14 มีนาคม 2519

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

50/2 หมู่ 6 ต.เกาะเกร็ด

อ.ปากเกร็ด นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0-2960-8265

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2531

ป.6 โรงเรียนวัดเสาธงทอง จ.นนทบุรี

พ.ศ. 2534

ม.3 โรงเรียนสตรีนนทบุรี จ.นนทบุรี

พ.ศ. 2537

ม.6 โรงเรียนสตรีนนทบุรี จ.นนทบุรี

พ.ศ. 2542

ค.บ. (เอกภาษาไทย)

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

พ.ศ. 2546

กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ